

Hallandssläkten Gillman från Gillarp i Kvibille socken

En vida utbredd och svårforskad tjänstemannasläkt med förgreningar till flera andra släkter inom förvaltningen och kyrkan. Förutom i Halland fanns släkter med namnet Gillman främst i Värmland och Stockholm, utan känt samband. Personer i dessa yrken förde ett ofta kringflackande liv med en-flera flyttningar och en ganska mager inkomst. Några slutade sina liv i fattigdom. Artikeln visar hur mycket man kan få fram av bevarade källor. Ett samarbete om de tidigaste generationerna Gillman mellan undertecknad och Sture Svengren (här SS); genealog, författare och aktiv i det omfattande arbetet med det nya Göteborgs stifts herdaminne.

Detta arbete skall ses som redovisning av nuvarande forskningsläge. Jag tar tacksamt emot synpunkter som kan leda till komplettering av materialet. I två fall har utredningen, för klargörande, tillåtits omfatta nästa generation efter Lars Svenningssons barnbarn (två kusiner Lars Gillman och deras barn, men i övrigt har släkten inte förts vidare).

Förkortningar av sådant som kanske inte är självklart: AD=Arkiv Digital, LBV=landsboksverifikationerna (landskontorets bok för länets uppbörd och drift, varifrån mantalslängderna utbrutits), LT=Hallandsfars landsting (motsvarande lagmansrätten i varje härad, men för hela lagsagan, mellaninstans mellan häradsrätt och hovrätt), LTIH=Landstingets inneliggande handlingar, RG=Riksgäldens längder, vissa år liknande mantalslängder och tas med i AD dom komplement.

Några ordförklaringar: *Befallningsman*=fogde. Vanligen kronofogde (=häradsfogde), ibland privat; i så fall ofta frälsefogde eller ladugårdsfogde. *Slottsfogde* fanns ju också, liksom *ridefogde* (*dansk föregångare till häradsfogde eller häradsdomare*). Den senare var uppbördsman på landet kring slottet. *Inspektör*=här mest kyrkoinspektör (ekonom), men även på frälsegods. *Räntmästare*=ekonom.

Proviantmästare=livsmedelsföreståndare. *Arklmästare*=föreståndare för arkliet, dvs förrådet för krigsmateriel (vapen, ammunition mm). *Avkall*: betyder ofta att arvingen skriver under på att nu som myndig ha fått ut sitt arv av arvlåtaren och förmyndaren som haft det som barnpengar (=manlig arvinge – kvinnlig kunde ännu ha kvar förmyndare/make, som då kvitterade arvet).

Övriga släkter och personer som utretts och nämns i anslutning till resp. Gillman:

Ladugårdsfogden Anders Larsson i Tronarp, Kvibille sn (sid. 4), häradsdomare Jacob Mårtensson i Fäberga, Harplinge sn (sid. 11), släkten Drejerström i Båstad (sid. 22), kyrkoherde Christen Grim i Årstad (sid. 30), Guldberg/Gullberg i Varberg (sid. 37)

Bilagor:

- A** Lars Svenningsson, utredning och komplettering av noter, sid. 26
- B** Lars Svenningssons barns beräknade födelseår (inbördes ordning), sid. 27
- C** Gillarp, sid. Sid. 28
- D** Tollastorp, sid. 30
- E** Jacob Gillman, sid. 32
- F** Lubinus (Jacob Gillman), sid. 33
- G** Utläggning om Elsa Gillman (Arvid Gillman), sid. 35
- H** Släkten Stranze i Ystad och Halland (Christian Gillman), sid. 36
- I** Räntmästaren Sven Gillmans familj och släktkrets, sid. 37
- J** Sammanställning av uppgifter om andra personer som släkten Gillman hade samband med, här släkten eller släkterna Grim, sid. 40
- K** Kyrkoherdarna Sperling och Paulin i Getinge med Rävinge och deras giften (samband med kyrkoherde Grim i Årstad - se även bilaga J), sid. 47
- L** Samband utanför Halland: Berglind, Hjort, Thorberg och Thåström (Anna Britta Gillman, dotter till strandridare Lars Gillman i Falkenberg), sid. 48
- M** Avskrift av Årstads HR 1655 och 1658, från bilaga A, sid. 50
- N** Forskning om sambandet Gillman-Strömvall, sid. 52

m. **Lars Svenningsson/Svensson**, härads- och tingskrivare, samt länsman,¹ i Gillarp, Kvibille sn (N), född cirka 1623², nämnd i Gillarp fr.o.m. 1647/53³, död 1702 bgr 27/4⁴ ibm

h I. **Ingeborg Arvidsdotter**⁵

h II. **Elisabeth**, född cirka 1627, död 1711 10/12 i Gillarp ("*Elisabeth Gillmans*")⁶

barnen i möjlig inbördes ordning sammanvägt enligt beräkning och lista (i åldersordning?) 1705 4/5 (Viske HR - ljusgrått betyder att de inte är uppräknade där som ännu i livet), och utan försök att placera dem i rätt gifte

s. *Jacob*, först nämnd 1675 28/4 som frälsefogde i Tronarp, Kvibille sn⁷, 1682–1703
häradsskrivare för Fjäre och Viske härader i Sällstorp sn (N) och Veddige sn (N), död 1703 (mtl), sid. 5

d. *Ingeborg I*, född cirka 1657, död efter 1716 (mtl), gift senast 1681 (mtl) med länsman Isak Westman i Skogby, Kvibille sn, sid. 6

s. *Arvid*, häradsskrivare för Halmstads län, nämnd i Tronarp Nils Perssons gård fr.o.m. mtl 1682, död 1696 bgr 3/5, sid. 7

s. *Christian/Christen*, mönsterskrivare 1687–89, 1689 8/6 korpral vid Adelsfanan, avsked 1694, levde i tur och ordning i Ystads sfs, en okänd ort, Stafsinge sn (N), Ekeby sn (M) och Helsingborgs sfs, död 1710 bgr 13/3 i Helsingborgs sfs sid. 8

s. *Olof*, först proviantmästare i Varberg (mtl 1688), senare befallningsman och kyrkoinspektör i Gödestad sn (N), född cirka 1663 i Gillarp, Kvibille sn (N), död 1730 8/1 i Gödestad sn, sid. 11

¹ Länsman i jb 1653. I Årstads HR 1655 7/8 sid. 120 hittas en notis om Kronans länsman Lars Svenningsson i Gillarp, ang. adelns rusttjänstmöte i Jönköping 1655 20/9 (SS). Årstads HR 1656 16/9: Lars Svenningsson länsman i ett skattemål mot Adrian Trips bönder. I LT 1672 24/1 sägs Lars Svenningsson i Gillarp ha varit vice domare i Halmstads härad.

² Okänd härkomst.

³ I Årstads HR 1647 27/6 (sid. 48 i AD) tjänare till kronofogden Johan Larsson, men utan angiven hemort (SS): "*Lauridz Suenningsen tienendis Welacht Johan Lauridzen*". Se vidare om utredningen av Lars i bilaga A, då noterna 4 och 5 är för stora för att tas med här. Nämns i jb först 1653.

⁴ Död 78 ½ år gammal. Hade brodern Sven Svenningsson i Laholm. Sven nämnd med hustru i mtl 1662 ff. Men redan 1650 är det säkerligen han som i jb betecknas som tingskrivare och hade avkastning från kronogården Peder i Fladalt, Voxtorp sn (N), för sin tjänst. Se vidare i bilaga A.

⁵ Skall enligt SS ha varit dotter till Arvid Olsson i Tollastorp, Asige sn (N) och dotterdotter till kh Christen Nilsson Grim i Årstad. Se vidare i bilaga A.

⁶ Död 84 år gammal. Kan ha hunnit med att få alla barnen innan hon blev för gammal. I Viske HR 1705 4/5 (bild 1010 i AD) sägs Elisabeth ha varit mor till Jacob, Olof, Sven I, Christen, Sven II, Ingeborg sal. Westmans och Christensa. I Årstads HR 1694 11/10 ff (bild 196, 229 och 235 i AD) nämns endast Jacob, Ingeborg II och en i övrigt okänd Elin som barn till Lars och hustrun. Både 1694 och 1705 var Jacob ombud för syskonen och troligen äldst. De hade alla modern Elisabeth, vilket skulle tala emot att Lars var gift två ggr. I så fall har Elisabeth och Ingeborg i HR 1655 felaktigt omkastats. Se vidare om detta i bilaga A och D.

⁷ Hos Roluff Hansen på "*Tronerup, Jens Grefwes gård*". Nämnd 1697 15/1 som fadder i Gödestad sn (N) hos brodern, befallningsmannen Olof.

s. *Bernt/Berent*, kyrkoinspektör för norra Halland, nämnd fr. o. m. 1688, levde ogift i Gillarp, död 1698 bgr 30/11 ibm⁸, inget eget avsnitt

s. *Sven*, häradsskrivare och befallningsman för Fjäre härad 1688–1705, boende i Källstorp, Värö sn (N), proviant-, ränt- och arklimästare på Varbergs slott fr.o.m. 1705, död vid halvårsskiftet 1714 (LBV och mtl), sid. 13

s. *Sven*, tullnär i Laholm, först nämnd i mtl 1692⁹, död i mars 1733 ibm, sid. 15

d. *Ingeborg II*, skall ha tjänat på Hjuleberg i Abilds sn före giftermålet¹⁰, död 1694 (mtl) efter något års äktenskap, g.m. kh i Abild sn (N) Andreas Charisius, sid.17

d. *Christensa*, död efter 1717 (mtl), gift 1693 (mtl) med länsman Sven Flint, sid.18

d. *Elin*¹¹, nämnd endast 1694¹² som gift syster till Jacob och Ingeborg II, sannolikt död före 1705¹³

Oklar person, möjligen son

SS: Ladufogden på Tronarp Anders Larsson är väl yngre bror till Jacob Larsson som också arbetat på Tronarp, för 1675 28/4 anställdes han som fogde och fullmäktige av Roluff Hansen. Finns en intressant instruktion i 12 punkter om detta i Halmstads härads inneliggande handl. 1699, Fla:13. Enligt den refererade instruktionen från 1675 28/4 så tar Roluf Hansen till Trunderup Jacob Larsson av Gilderup i sin tjänst. Sedan blev Jacob avlöst av brodern Arvid i Rolf Hansens tjänst. Ladufogden Anders Larsson var samtidigt med Jacob Larsson anställd på Tronarp. Om han verkligen var bror till Jacob är dock mycket osäkert.

Jag har i fråga om honom funnit följande: ”*En ladugårdsfogde på Tronarp och Qwijbille sochn wällacht. Anders Larsson*” skänkte en gåva till Sällstorps kyrka 1690 2/2. Till saken hör att flera personer i släkten Gillman och familjen på Fäberga skänkte gåvor dit det första bevarade året 1690 till 1713; Olof, Christensa, Sven i Varberg och Arvids dotter Elsa, samt Jacob Mårtenssons hustru Bengta Nilsdotter på Fäberga. Det är svårt att se något annat samband än ett släktmässigt.

⁸ Kan bara vara den inspektör Gillman som i mtl 1689 nämns ogift i Gillarp under häradsskrivaren som då skrivs under barnen=Bernt. Nämnd som kyrkoinspektör dödsåret 1698. Mtl är daterad 1698 8/2, så det stämmer med att han avled 30/11 s.å. Hittas inte i kyrkoräkenskaperna som innehåller mkt lite av personnamn. Dock nämnd i LBV 1696 (sid. 6969 i AD) då han skrev räkningar för Halmstads stads uppbördsmän. Nämnd där redan 1693 4/9 (sid. 2699 i AD), då han som kontorsskrivare fick vikariera för den hädangångne kamreraren Lindeflykt. Och till yttermera visso nämnd i samma källa och funktion redan 1688 (första vidimerandet skedde 1688 14/12, för brodern, proviantmästaren Olof Gillman).

⁹ Eller fr.o.m. vigselåret 1690/91.

¹⁰ Årstads HR 1694 11+18/10 (bild 196, 229 ff och 235 ff i AD).

¹¹ Möjligen *Elis(e)*. Stavas i original på de två ställen där hon nämns ”*Elijn*”. Min läsning kan ifrågasättas men bygger på jämförelse mellan de två ställena och hur man skrev n och e i slutet av ord.

¹² I ett mål i Årstads HR 1694 11/10 ff (bild 196, 229 och 235 i AD) mot Andreas Charisius om arvet efter hans avlidna hustru Ingeborg (här Ingeborg II). Alla tre benämns endast med patronymikon, men kan bara avse dessa syskon Gillman.

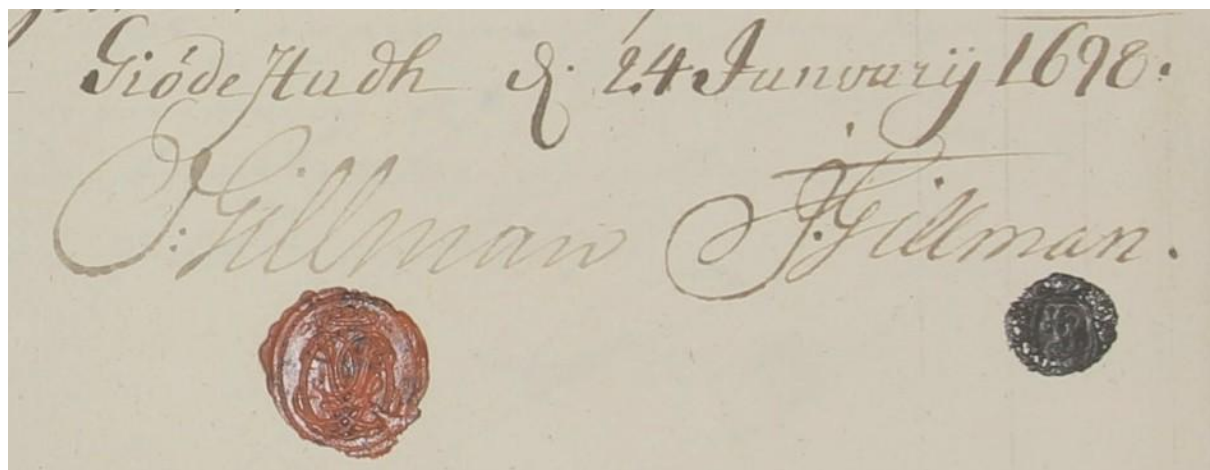
¹³ Ej nämnd bland de andra syskonen i Viske HR 1705 4/5 (bild 1010 i AD).

Angående släktnamn på A: jämför med Arvid Gillman. Dessutom finns bevarade brev 1686 och 1690 (=”A. *Gillman*”, utan ort) i Hellerups gårdsarkiv (=Ljungby sn (N)). Se också not 23.

m. **Jacob Gillman**, fogde hos Roluff Hansen på Tronarp 1675 28/4¹⁴, fullmäktig å borgmästare Jacob Broddessons vägnar i Halmstad 1678 5/8 (LT, IH)¹⁵, häradsskrivare 1682¹⁶–90 för Fjäre och Viske härader i Holmåkra, Sällstorp sn (N) och 1690–1707 i Kullagården, Veddige sn (N), död 1703 (mtl 1703–04¹⁷), inga överlevande barn 1705 (Viske HR)

h. **Margareta Lubina**¹⁸, nämnd i mtl 1662 som dotter till Gert Tönnesson Lubinus, död efter 1731¹⁹ (mtl), se vidare om släkten Lubinus i bilaga F.

s. **NN**, död 1690 13/3²⁰

¹⁴ Se bilaga F på sid. 33. Flyttad pga utrymmesskäl.

¹⁵ Lät inför häradstinget 1678 7/10 lysa sitt förfall pga tjänst vid hovrätten i Jönköping (LTIH).

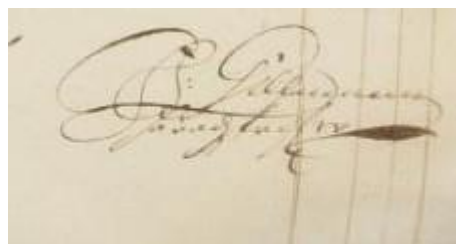
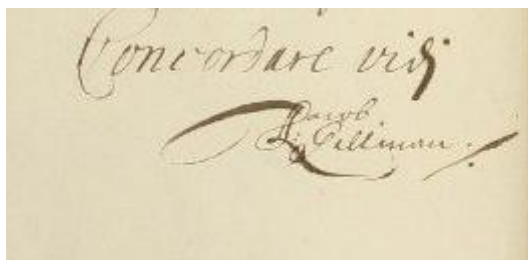
¹⁶ Undertecknade ett dokument 1679 22/4 i Kullagård, Veddige sn (LBV, sid. 799 i AD).

¹⁷ Mtl: mellan 1703 30/1 och 1704 23/2. Sällstorps gåvomedel: mellan 1703 30/8 och 1704 24/2. Viske HR: efter 1703 14/10. Testamente 1702 14/12, där änkan som närmaste arvinge fick all kvarlåtenskap. Hon uppvisade det vid tinget 1704 6/10.

¹⁸ I en bou från 1676, nämns rådmannen i Halmstad Tönnes Gertsson Lubin. Det var hennes bror. Denna bou är mkt omfångsrik med flera helsidor text om släkten. SS: tillhör ju säkert den gamla halmstadsläkten Lubbe/Lubinus. Det är en släkt som är lite svårt att få grepp om tyvärr. En Giert Tönnesen var byskrivare (1643) och rådmän i Halmstad, död ca 1671, änkan Anna [nämnd 1676 15/10 när en dotter begravdes]. Söner **Tönnis** (egentligen Antonius som han själv skriver sig) Giertsen, stadsskrivare i Halmstad (1669 30/10) rådmän i Halmstad 1676, borgmästare i Falkenberg till 1686 då brodern Hans efterträdde honom på posten. Gm Karin Arvidsdotter Grim dt rådm Arvid Grim i Laholm. **Hans** Giertsen, häradstingskrivare i Halmstads härad 1676–78, justitiekämnen i Fbg (1693) gift i Fbg 1692 11/7 med Anna Nilsdotter, f o 1645 och 1720 begr 22/10 75 år. Två deras söner blev stadsbåtmän. Till släkten hör den kände prosten i Halmstad Thor Påvelsson med stor barnaskara.

¹⁹ SS: funnit att Sven Larsson som forskat om och beskrivit alla gårdar i Askome nämnt en uppgift från 1731 då Margareta Gillmans andre make nämns: Årstads häradsrätt, småprotokoll (lagfartshandlingar) 1735, § 12: Berendt Gillman, frälseinspektör, uppviste köpebrev om att Överås ¼ den 12 nov. 1731 sålts av sergeant Christoffer Strömwalld och h h Margareta Gillman till befallningsman Swen Rosin för 250 daler smt. Han har i sin tur överlåtit ägandet till madam Ingeborg Jacobsdotter Berg och hon i sin tur avstått äganderätten och gjort Berendt Gillman ”såsom warande närmare bördeman till possesor af hemmanet.” Forskning om Gillman-Strömvall i bilaga N.

²⁰ I domboken för vådaskjutningen 1690 13/3 står ”häradsskrivarens lille son”, alltså inte namngiven. Uppgifterna och skrivningen på detta ställe gör att man kan säga att den här sonen kan ha varit omkring 10 år gammalvid sin död.

Två varianter av Jacob Gillmans underskrifter, där man i den första tydligt ser att det med yvig stil står Jacob L: Gillman, medan man i den andra, mera sirliga, får använda kreativitet och den första versionen för att se att det står J L: Gillman. Föregående bild (sid. 6) visar Jacobs och Olofs sigill.

m. **Isak Westman**, länsman i Halmstads härad, nämnd i mtl 1681 efter Danstorp: ”*bohr på Sätterij*”, 1682 ff med hustru i Kalvabol, 1687 ff i Skogby Jöns Pederssons gård, död 1692 (enligt mtl 1693, och sjuklig i mtl 1692), änkan nämnd i mtl 1693, och då flyttat till Skogby Per Anderssons gård och benämns ”länsmansänkan Ingeborg”), senare hem till Gillarp (se nedan – i mtl 1701: ”*sk. ut supr. och Gillarp*”)²¹

h. **Ingeborg Larsdotter**, född cirka 1657 i Gillarp, nämnd som änka enligt ovan och sedan hemma hos fadern i Gillarp 1700–17, utgammal i mtl 1717 (=60 år) och övergivit bruket

s. **Lars**, fogde och inspektor i Torstorp, Grimeton sn (N), nämnd där ogift fr. o. m. LBV 1704 27/8 och mtl 1705, och i Hovgården, Rolfsorp sn (N), nämnd där med hustru fr. o. m. mtl 1709²²

d. **Elsa**, fadder som jfr 1704–09 och nämnd i mtl 1711 och 1713

d. **Maria**, jfr-fadder i Gillarp 1705 ff

d. **Silla**, jfr-fadder i Gillarp 1708 och nämnd i mtl 1712–16

d. **Anna**, nämnd i mtl 1716

²¹ Gillarp hade tidigare varit länsmansboställe (för Lars Svenningsson), vilket det blev bråk om senare efter Isak Westmans död då den nye länsmannen ville ha Gillarp som boställe (SS).

²² SS: Omtalas som familjens Gillmans ombud mot svägerskan på Himle HR 1705 4/5 (bild 336). Enligt Hallands Rötter HGF var en Lars Westman (död 1711) inspektor på Hovgården i Rolfsorp sn gift med Maria Bua. Det får, som jag ser det, anses helt säkert att han var son till Isak Westman. Vid hans död 1711 18/3 sägs han vara 28 år, 4 månader och 18 dagar gammal, om detta stämmer betydande att han var född 1682 1/11, vilket stämmer med Isaks och Ingeborgs vigsel 1681/82. Lars och Maria bodde först i hennes föräldrahem i Torstorp, Grimeton sn. De gifte sig enligt mtl och fb 1705, då han nämns där 1705 som ogift inspektor efter blivande svärfadern Anders Bua (gift i mtl 1707, men 1706 fattas). Där föddes 1706 9/6 en dotter, varvid ränträstare Sven Gillman och hans svägerska Bengta var faddrar. När dottern Anna Maria föddes 1709 fanns bland faddrarna Petter Gillman och jfr Maria Westman, Lars syster. Maria Bua blev 1712 6/5 omgift med inspektor Zackarias Hell (utan något funnet smb med släkten Heill).

m. **Arvid Larsson Gillman**²³, häradsskrivare i Halmstads län²⁴, nämnd i Tronarp Nils Perssons gård fr.o.m. mtl 1682²⁵, död 1696 (mtl: levde 1696 8/2 och var död 1697 9/2) sannolikt bgr 3/5 ²⁶

h. **Ingeborg Jacobsdotter**, född i Fäberga, Harplinge sn (N)²⁷, död efter mtl 1705 (1706 fattas) i Tronarp²⁸

d. *Elsa*, nämnd i mtl 1704 som dotter till änkan Ingeborg. Bl.a. fadder i Kvibille sn 1700 11/3²⁹ och 2/11 ("*Elsa Gillman*" utan hemort)³⁰, sannolikt den Elsa Gillman som senast 1704 (mtl) blev gift med häradsskrivaren Börge Schuberg i Kullagården i Veddige sn³¹. Gifte 1719 (mtl) om sig med näste häradsskrivare Johan Asp, tidigare en kort tid boende i Källstorp, Värö sn, under förre häradsskrivaren Bengt Hallenberg. I mtl 1737 var hon gammal=född cirka 1676³².

²³ Kallas Gillman en enda gång, i bou 1694 27/9 efter svärfadern Jacob Mårtensson (Berg) i Fäberga. Kan vara den A. Gillman som skrev ett brev 1686 6/10 och ett till Asmund Liedberg på Hellerup 1690 1/3 (Riksarkivet, Hellerups gårdsarkiv).

²⁴ I slutet av år 1690 hade han begärt och fått "Överhetens" *dimission* från häradsskrivartjänsten. Han skulle försöka hitta sin *fortun* i någon annan tjänst (SS).

²⁵ Som häradsskrivare, utan markering i kolumnerna, bara en dräng. Med hustru säkrast från mtl 1683.

²⁶ Änkan ("Ingeborg sl. Arvid Larssons") nämns som fadder 1700 7/2. Han var sannolikt den sal. Arvid Larsson som nämns i Halmstads kyrkoräkenskaper för begravingar 1696 3/5. Flera tecken finns på att Elsa var dotter till Arvid: dotter till hans änka Ingeborg (mtl 1704), maken Börge Schuberg fadder i Kvibille 1703 (vad gjorde han där om han inte hade anknytning till blivande hustrun?), Elsa Gillman fadder i Kvibille 1700 (2 ggr) utan angiven hemort (alltså inte säkert Gillarp, men hon bodde i Tronarp, och ingen mer i namnsläkten Gillman i Kvibille), försvann från Kvibille lagom till giftet med Börge Schuberg. Elsa Gillman som hustru till Schuberg var inte för ung även om hon föddes 1685. Var blev i så fall Arvids dotter Elsa av (som bevisligen fanns), om det inte var denna? Hfl är en sekundärkälla. Och vad gäller åldern i db var det säkert inte så att den gamla ankans dåvarande släkt visste exakt vilket år hon föddes. Ibland avrundade man en person uppåt. Det är bara när man anger år, månad och dag som man kan lita på dödsåret. Arvid själv levde i mtl 1696 (=8/2) och var död i mtl 1697 (=9/2). Alltså möjligen död mellan 1696 8/2 och 1696 3/5. Nu måste vi se på hur man skrev i denna längd: Det står "*Sahl Arfwid Larsons lik*". På andra ställen skrev man inte så om det gällde ett barn. På fg sida står det "16 mars Karin fällberedares dotters lik på kyrkogården". Ovanför denna post står en rad om en kvinna som begravdes i kyrkan: "det minsta likklädet". Det tyder på att "det minsta likklädet" inte hade att göra med om det var ett barn: "21 mars inspektör Jacob Ellersson för minsta likklädet på landet". Alltså blir det mer och mer säkert att det om Arvid Larsson gällde Arvid Gillman. Halmstads härad bestod av staden och landet. Och att man inte hyrde ut bårkläden för barn stämmer med det här.

²⁷ Dotter till häradsdomaren Jacob Mårtensson och Bengta Nilsson och syster till Arvids bror Olof Gillmans hustru Bengta. Se under Olof Gillman.

²⁸ Ej med i db.

²⁹ För länsmannen Sven Flint och hustrun Christensa Larsdotter.

³⁰ Sannolikt för ung som dotter till Lars, då hon inte står som gift ("hustru") utan efter som pigor skrevs. Om modern var född 1627, kan hon inte ha fått barn senare än omkring 1670. Om Elsa var en ogift ungmö borde hon ha stått med i mtl. Men vem var hon annars dotter till? Arvid?

³¹ Nämns på Kullagården 1704 3/4 i LBV. Börge Schuberg var fadder i Kvibille 1703 1/6 för Lars Nilsson och Ingeborg Nilsson i Mossegården. Han benämns då kanslist. Sannolikt var han trolovad med Elsa Gillman. I mtl 1704 (=29/1) var Elsa ännu ogift, men i nästa mtl var hon borta, och då står Börge Schuberg i Veddige som gift (=27/1). Paret finns med i Oscar Anderssons faktaroman *Prästens söner och hejderidarens döttrar* (SS). Börge troligen kommen till mogen ålder vid vigseln, eftersom det finns en vidimering i LBV 1693 15/4 av en B. Schuberg. Elsa och Börge hade åtminstone sonen Nicolaus som efterträdde fadern som häradsskrivare och gifte sig 1744 26/9 i Värö med Christina Catharina Alsing (SS).

³² Dock mera sannolikt 1682/85 (db).

m. **Christian/Christen Gillman**³³, mönsterskrivare 1687–89, korpral 1689 8/6 vid Svenska Adelsfanan och Lars Rutenskölds kompani³⁴, avsked 1694 (GMR), nämnd i Ystad, okänd ort, Stafsinge sn (N), Falkenbergs sfs, Ekeby sn (M) och sist i Helsingborgs sfs³⁵, död 1710 bgr 13/3 ibm (se bild från AD och utredning nedan)

gift 1696 25/2 i Ystads S:ta Maria sfs (M)³⁶ med

h. **Magdalena Andersdotter Stranze**³⁷, död 1711 bgr 16/8 i Helsingborgs sfs³⁸

s. *Lars*, född 1696 dpt 11/9 i Ystads S:ta Maria sfs, död 1697 bgr 7/3 ibm

s. *Lars*, född 1701³⁹, död 1709 bgr 7/2 i Stafsinge⁴⁰

s. *Jacob Gabriel*, född 1707 1/9 i Stafsinge⁴¹, död 1708 12/1 i Falkenberg⁴²

s. *NN 1*, bör ha existerat och levt efter 1711 22/8 (se nedan om brodern)

s. *NN 2*, död 1711 bgr 22/8 ("salig Gillmans yngsta son")

d. *NN 1*, död 1711 bgr 1/8 ("salig Gillmans äldsta dotter")

³³ Enligt min utredning helt säkert att den i register nämnde militären Johan Gillman, död 1710 i Helsingborgs Maria sfs, med son Christian född s.å., var identisk med Christian. I mtl för Gedsholm i Ekeby sn (M) fanns han 1709 under löjtnant Eiler Holk som *befallningsman*! Men så var han borta 1710 utan någon upplysning om vart han tog vägen. Ekeby mtl 1709=11/3 och fanns då där [ditkommen från Stafsinge]. 1710=7/5=borta. Helsingborg 1710=17/6=änkan där. Det ligger inte långt från Helsingborg, så i mtl för staden 1710, daterad 14/6 (ovanligt sent, men det var ju krig). nämns på nr. 5 "*Sahl. Christian Gilmans Enka*". I kyrkböckerna för Helsingborg och Ekeby finns ingen Christian Gillman som död före mtl 1710. Men det finns en person, som nämns i register; Johan Gillman, död 1710 i Helsingborg. Han begravdes 13/3 på nya kyrkogården av "*esquadronsprästen Amb. Fredengreen*". Någon Johan finns inte i mtl för Helsingborg 1709–10. Min bestämda uppfattning är då att Johan=Christian. En felskrivning. Vi bör komma ihåg att Christian hade varit militär tidigare i livet; 1687–96. Han nämns åtskilliga ggr i GMR, men ingen Johan där. År 1710 kom pesten till Sverige och även Skåne, kanske dog Christian i denna? Och kanske även änkan. Hela familjer utplånades så det var kanske anledningen till att nr 5 var öde 1711 (SS)?

³⁴ Hade lön från sex gårdar i Ramsåsa sn (M), Färs härad, norr om Ystad. Ej i Färs härads eller Ystads mtl 1691. I Ramsåsa sn nämns han en gång; 1689 10/12 som fadder ("korpral Gillman") för en annan korpral. Nämns inte i mtl 1691 för Färs härad. I Ystad en enda gång i mtl; 1697 i andra roten nr.10, med hustrun Malena.

³⁵ I mtl 1704–08 i Arvidstorp, Stafsinge sn (N), 1708–10 i Falkenbergs sfs; 1710 med hustrun avviken till Skåne [visat sig vara Helsingborg].

³⁶ Magdalena nämns som änka i förste makens bou 1696 19/2 och var enligt denna trolovad med Christen Gillman (som också skrev under bou).

³⁷ Dotter till den något svårplacerade skomakaren Anders Larsson Stranze.

³⁸ Hon och de två barnen som dog 1711 blev säkerligen offer för pesten. Christian dog ett år tidigare och kan möjligen också ha drabbats av den första omgången av pesten (i början av den). Se min lilla utredning här nedan om pesten där.

³⁹ Född mellan tiden i Ystad och Stafsinge (=1697–1703).

⁴⁰ Död 8 år så när som på två veckor gammal.

⁴¹ Samtliga faddrar från Falkenberg.

⁴² Död 19 veckor gammal

d. NN 2, bör ha existerat och levt efter 1711 1/8 (se ovan om system)

Bild från AD med födelsenotisen för sonen Christian

Det är en helt säker läsning att det verkligen står "St: Johan Gillmans Son...". På St: före Johan finns det en nedåtsläng som tappat några millimeter och där den nedersta delen intill d:et i Fredengren hör till l:et i St. Då stämmer det helt med själva biografen/familjehändelserna, och att det varit omöjligt att hitta någon Johan Gillman i någon annan källa eller register.

Pesten i Helsingborg 1710–11 och familjen Gillman

Detta med pesten är ju känt sedan tidigare, men man tänker inte alltid på det. Vad man får veta via nätet (Helsingborgs stadslexikon) är att pesten för Helsingborgs del började i fiskeläget Domsten. Den började 1711, och omkring 133 människor dog. Detta stämmer inte helt enligt mitt skärskådande av db (tyvärr anges inte personernas ålder eller dödsorsak):

Antal döda

1708=65

1709=81

1710=199

1711=249

1712=49

Det ser ut som om pesten började i Helsingborg redan 1710. Men det värsta året var 1711. Det var slut 1712, och dödstalet gick som väntat ner under det vanliga. Det är helt tydligt att det var två omgångar, den ena 1710 och den andra 1711. Detta fås fram genom att bryta ner årssiffrorna till månadssiffror. Normala år var dödstalen jämnt fördelade under året, här 1709 och 1712. Men 1710 var det en markant ökning mars-juli, mest mars-maj. För 1711 kommer ökningen senare under året och har högst siffror maj-november, mest juni-oktober.

Om man läser om kyrkogårdarna på nätet framgår att det nu centralt finns en *Gamla kyrkogården* och en *Nya kyrkogården* och dessutom några i stadsdelar/byar utanför centrum. I db för de studerade åren 1710–11 står det för flera begravda att de lades på Nya kg. Den

nuvarande Nya kg anlades först 1885. Det fanns två pestkyrkogårdar 1710–11, men det kan inte vara dem som avses i db, för många begravdes före pesten (t.ex. 1709) i Nya kg.

Mot denna bakgrund kan vi nu studera Christen ("Johan") Gillman och hans familj. Blev de offer för pesten? Ja, säkerligen. De försvann ur alla vanliga källor och register efter den korta tiden i Helsingborg. Vi har sett att **Christen ("Johan") begravdes 1710 13/3. Två månader senare (31/5) föddes "sl: Johan Gillmans" son Christian.** Det var alltså så att barnet fick namn efter den avlidne fadern och föddes postumt. Se bilden på sid. 9. När Gillman dog i mars 1710 hade pesten nått och jämnt börjat (37 begravda jmf med 10 året innan). Han kan ha dött av den första slängen av pesten, men inte helt säkert.

Men det finns fler uppgifter om familjen:

År 1711 1/8 begravdes salig Gillmans äldsta dotter på gamla kg. Den 16/8 begravdes salig Gillmans änka på gamla kg. och den 22/8 salig Gillmans yngsta son på gamla kg. Här får vi begravningsdatum för änkan. Namnet vet vi sedan tidigare, så det gör inget att det inte nämns. Dessa tre blev helt säkert offer för pesten som det året var på topp juni-oktober. Av detta kan man utläsa att paret hade minst två söner och minst två döttrar, förutom de två som var döda 1708 och 1709. Hur det gick för de två barn som verkar ha överlevt pesten är svårt att säga, liksom när och var de föddes. De nämns inte i Stafsinge, Falkenberg, Ekeby eller Helsingborg, där paret hade bott.

I Helsingborgs mtl och kyrkböcker finns inget om någon jämnårig Johan med barn födda parallellt med dem vi vet att Christen fick, varför hypotesen om Johan=Christen håller streck.

m. **Olof Gillman**, proviantmästare⁴³ i Varberg, befallningsman (häradsfogde) och kyrkoinspektör i Gödestad (N)⁴⁴, född cirka 1663 i Gillarp, Kvibille sn (N), död 1730 8/1 i Gödestad sn⁴⁵

gift 1690 1/6 i Harplinge sn (N) (mtl) med

h. **Bengta Jacobsdotter Berg**, född cirka 1668 i Fäberga, Harplinge sn (N)⁴⁶, död 1728 10/4 i Gödestad⁴⁷

s. *Petter/Petrus*, kyrkoinspektör, född 1691, enligt uppgift i Varberg, nämnd som fadder i Gödestad 1702–17⁴⁸, i Spånggård⁴⁹ med hustru⁵⁰ i mtl 1736⁵¹, död 1782 7/11 i Munkagård, Tvååker⁵²

⁴³ Nämnd som sådan i RR 1688 13/11 och mtl 1689 och 1690 (daterad 18/1) under slottsbetjänter. Ogift. Nämnd med hustru som borgare i Varberg 1691 (mtl 1692), efterträdd som proviantmästare av Anders Johansson Sepelin (mtl 1692). I mtl 1692–93 befallningsman, ännu i Varberg. I Gödestad sn fr. o. m. mtl 1694. Befallningsman där 1695, då han gjorde en översyn över broarna i häradet (IL). Han agerade också vid bou efter Roluff Hanssens änka 1696. Officiellt häradsfogde 1700–03. Kallas inspektör som fadder 1703.

⁴⁴ Grundläggande familjeuppgifter via Gödestads i början gårdsindelade kyrkbok. Bodde i Gödestad Nils Gunnars gård som han köpt av de förra ägarna. Olof Gillmans sigill kan ses på sid. 6 under Jacob Gillman. Från LBV 1697, sid. 5307: brödernas sigill från 1698 24/1. Troligen den bästa bilden på deras sigill.

⁴⁵ Död 67 år gammal.

⁴⁶ Dotter till häradssdomaren Jacob Mårtensson och Bengta Nilsdotter. Hon död 1696 bgr 18/3, bou 1696 9/10 (bild 19 i AD). Han död 1693 bgr 9/4, 56 år gammal, bou 1694 27/9 (bild 314) i Halmstads HR. Barn 1694: Ingeborg (g.m. bef.m. Arvid Larsson), Margareta (död mellan föräldrarnas bou, g.m. kh ibm Jöran Jacobsson Hjort i hans första gifte av två, han död 1700 bou 1701 18/3), Nils (myndig 1694), Bengta (ovan), och Lars (myndig 1694, blev strandridare). Det är intressant med uppgiften i bou om Holmåkra och Bringsgårde i Sällstorp sn, sammanställt med mina fynd i kollektlängden att Jacobs hustru Bengta Nilsdotter skänkte pengar till Sällstorps kyrka. Det tycker jag känns som om hon kom därifrån. Tyvärr är det svårt att få bevis för det. I danska räkenskaper är det bara enligt vissa nedslag Bringsgårde som har en Nils; Nils Troedsson 1643, troligen identisk med Nils Trulsson med hustrun Karin Andersdotter 1662–63. Bengt Nilsson 1675. De två gårdarna ärvdes av sonen Lars Jacobsson (Berg). En häradssdomare och byfogde Nic(o)las Berg i Varberg uppges vara död före 1678 och änkan 1679/80 fattig och flyttat från Varberg (LBV 1693). Dock levde en Niclas Berg 1679 8/7, då han som häradssdomare i Himle härad nämns i ett brev som uppvisades i rätten (LT:s innel. handl.). De nämns här, men var enligt SS knappast son till Jacob i Fäberga. Dennes son Nils mkt svårfunnen i källorna. I LT:s handlingar 1674 20/5 nämns Jacob i ett mål å yrkets vägnar. Han hade då principalen "Rosentwet" [Rosentvist].

⁴⁷ Död 60 år gammal.

⁴⁸ Något ung för att ha varit fadder 11–12 år gammal, men knappast omöjligt.

⁴⁹ Kyrkohemman, ½ mantal.

⁵⁰ Elsa Christina Heill, född 1701 13/2 i Kärra 2, Torpa sn (N), död 1780 26/10 i Ås 10, Kullagård, Tvååker [hos sin syster Engela Cecilia, inte Munkaskog som det står på nätet].

⁵¹ I mtl 1737 även svågern Johan [i mtl 1739 Johan Heil som då flyttade tillbaka till Tvååker. Johan och Petters hustru var barn till länsmannen Paul Heill (prästson från Tvååker) och Ingela Larsdotter. Vid nätsökning på dennes familj fås Petter Gillmans hustrus namn och data]. I mtl 1739 till Hovgården i Rolfstorp sn (N), där han nämns t.o.m. mtl 1746. Hustrun död 1780, då Petter inte står som salig, men omständigheterna tyder på att han ändå var död då. Hittas sedan i Tvååkers db 1782.

⁵² Död 91 ½ år gammal (=född 1691). Bou 1783 11/1. Inga bröstavingar.

d. *Johanna Elisabeth*⁵³, född i december 1694⁵⁴, död ogift 1764 26/4 i Nödinge, Hajom sn (P)⁵⁵.

s. *Lars*, född 1697 15/1⁵⁶, död 1718 bgr 12/3 i Nils Gunnars gård, Gödestad sn

s. *Bernt/Bernhard Gabriel*, inspektör i Gödestad⁵⁷, Askome, Köinge och fogde på Öströo i Dagsås (N), född 1699 dpt 7/5⁵⁸, död 1742 10/7 i Spånggård, Gödestad sn⁵⁹

d. *Beata*, född 1702, fadder i Gödestad 1719–23⁶⁰, död 1761 2/3 i Nödinge, Hajom sn (P)⁶¹

d. *Anna Margareta*, född 1705 9/2⁶², nämns hemma i mtl 1729–30, sannolikt hon som nämns som död 1763 24/7 i Göteborgs Domkyrkofs som ”fattiga änkan Anna Greta Gillman”, 58 år gammal

d. *Catharina*, mkt sannolik⁶³

⁵³ Kallades ibland bara Elisabeth: fadder 1718 och 1723 i Gödestad, jämte system Beata Gillman.

⁵⁴ Bars till dopet av Ingeborg Jacobsdotter Berg, faddrar: löjtnant Skog, Borta Bua ”etc.”

⁵⁵ I boken ”Skene vinterting 1751–69” (L. A. Palm), sid 73, 75: Arvid Ahlgren såsom ombud för sin moster, jungfru Johanna Elisabeth Gillman, mot Olof Hansson, Surteby Kullen. Död 65 år gammal [egentligen 70 år gammal]. Alltså född rätteligen 1694. Bou 1764 5/5 på begäran av Arvid Ahlgren [son till Anders och Beata].

⁵⁶ Bars av Anna Werling/Wärpling, faddrar: Jacob Gillman, Bernt Gillman, Sven Gunnarsson, Karin Skyring och Borta Svensdotter.

⁵⁷ I mtl 1730 efterträdde han fadern Olof som då anges vara död. Hade nu hustru =gift 1729. Brukade tidvis åren innan en del av Gödestad 8, kallad ”Vid bron”. I mtl 1734 till Askome sn (N): Överås, där han efterträdde Johanna Öhrwall som då var fästmo till frälsefullmäktigen Börge Sundström i Arvidstorp, Stafsing sn (N). Kvar ännu 1736, då hans bror Petter blivit kyrkoinspektör i Gödestad och bodde i Spånggård, och ännu 1737. Bernt Gabriel var fogde på Öströo säteri i Dagsås 1742 (SS). Barn: 1726 4/11 föddes i Varberg sonen Sven Bernt. Sonen Olof 1732 dpt 10/12 i Gödestad. Och 1738 10/10 får han och hustrun Anna Christina Olin i Köinge Lars Gregersgård en son Lars, som avlider 1743 och begravs 16/10, 4 år mindre än 2 mån (SS). Faddrar då var bl.a. kyrkoinspektör Peter Gillman och mad. Elisabeth Westman.

⁵⁸ Bars av Hanna Skyring i Valinge, faddrar: Elin sal. kontrollörens efterleverska, jfr Christina Guntzow, jfr Maren Mickelsdotter i Torstorp, herr Johan Friis [rektor i Varberg], Anders Bua och Olof skrivare.

⁵⁹ Kom dit sjuk 1/7 (Spånggård=Sven Perssons gård, men han inskriven i kyrkboken för Nils Gunnars gård, ej i Spånggård i mtl aktuella år): gift med Anna *Christina* Olin. Son Olof född 1732 dpt 10/12 i Gödestad. Anna Christina Olin död 1774 12/4 som änka i Prästgården i Gällared (N), 72 år gammal (bou 1774 26/5, inga då levande barn). Mtl 1724 nämner en ”*Johan Olin*”, ogift, efter kaplanen Bengt Schuberg. Namnet Olin väckte misstanken att Johan kunde vara bror till Bernt Olofsson Gillmans i Gödestad hustru Anna Christina. I herdaminnet finner vi att Johan var son till kyrkoherde Andreas Olin i Hunnestad, präst där fr.o.m. 1697. Han fick med sin hustru Anna (Werling, änka efter företrädaren Georg/Jöran Skyring) enligt den mkt ofullständiga kyrkboken sönerna Johan Georg (1699) och Olaus (1703). Sakerligen fick de även dottern Anna Christina.

⁶⁰ Beata och Elisabeth Gillman var faddrar i Spånggård, tillsammans med Bernt Gillman vid dop 1719 27/9 hos Erik Svensson och Maria Olofsdotter.

⁶¹ I mtl 1730 för Hajom står att maken, skogvaktaren Anders Ahlgren kommit från Brättingstorp i Örby socken, ”gift från Halland”. Han död 1751, bou 4/11. Beata död 1761 2/3, 58 ½ år gammal. I bou förordnades häradsskrivaren i norra Halland Johan Ödman som t.f. förmyndare. Hade en skuld till *änkan Gillman i Hornagård* [Hornagård finns i Horred (P) och Sällstorp (N). Här avses troligen (det närmaste Horred då ingen socken anges) där Hornagården=Lindhult kronogård, men där finns ingen änka Gillman i mtl 1755–61, bara en Samuel Månsson med hustru]. Var möjligen system Anna Greta som dog som änka i Göteborg 1763. Eller den sannolika system Catharina.

⁶² Bars av inspektör Anders Buas hustru, faddrar: Oller Jönsdotter och Anna Svensdotter i Gödestad, skrivaren Börge Grimberg, Sven Arvidsson och Bengt Andersson. Fadder (”*Anna Greta*”) 1730 19/4 i Nödinge Storegård, Hajom sn (P) för Beata Gillman och Anders Ahlgren.

⁶³ Jfr Catharina Gillman bar barn för Beata Gillman 1735 30/3.

m. **Sven Larsson Gillman**, häradsskrivare⁶⁴ och befallningsman i Fjäre härad 1688–1695–1705 (LBV och kyrkbok) boende i Källstorp, Värö sn (N), proviant-, ränt- och arklimästare⁶⁵ på Varbergs slott fr.o.m. 1705⁶⁶, död 1714 (mtl)⁶⁷

gift 1695 8/5 i Varberg med

h. **Anna Maria Winberg**, född cirka 1673 (okänd ort)⁶⁸, flyttade från Varberg 1715 (mtl), död 1743 bgr 9/12 i Falkenberg⁶⁹

Barn födda i Värö sn

d. *Elisabeth*, född 1695 10/8, död 1704 bgr 19/6

s. *Torbernus Laurentius*, född 1697 5/4, död 1710 s.å.

s. *Bernt/Bernhard*, strandridare i Varberg, född 1698 3/11, nämnd fr.o.m. 1726⁷⁰, död 1735 (mtl)

s. *Arvid Gabriel*, född 1701 13/2, död 1705 bgr 28/3

⁶⁴ Nämns redan 1688 27/6 (LBV), då han fick lön för första halvåret (en häradsskrivare fick 75 daler i årslön), och 1688 12/11 vid extraordinarie Viske häradsting lett av häradshövding Erik Stjernman i närvaro av befallningsman Hindrik Memsen som vidimerare: kan ha varit tingskrivare då.

⁶⁵ Kan vara identisk med proviantmästare Sven Gillman i *Förteckning över Anders, Abraham och Jacob Arfwedsons arkiv* (Stockholmsbaserat företag, verksamt från 1690-talet till 1770-talet, ej att förväxla med samtida företag med samma namn i Göteborg och Marstrand) som finns på nätet och till en del innehåller brev. Sven Gillman nämns i register över brevkopieböcker (utan datum). I bou i Stockholm finns en relativt stor släkt Gillman vid den aktuella tiden, men utan samband med Sven. En skaffare [troligen tjänst under proviantmästare – i mtl 1709 för Varberg nämns proviant- och arklimästaren Gillman samt skaffaren Christian] i majorens kompani i Halland Sven Gillman nämns i GMR 1712 som ombud för en Jacob Andersson i Kyrkotorp [Älvsåker sn]. Gillarp ingick i herrgården Susegården. Bröderna spridda i Sverige (Jacob å okänd ort). Bou för familjen finns inte. Sven (utan angiven hemort) var fadder 1705 för Hans Weinbergs i Varberg dotter, bl.a. pga vitt skilda hemorter, i princip bevisande för syskonskap.

⁶⁶ Tillträdde på våren efter Andreas Sepelin. Ännu 1704 4/9 i Källstorp som fadder för kh Brag.

⁶⁷ I LBV för 1714 och i Vbg:s RR. Sven Gillman var i tjänst hela första halvåret 1714. Det sista kvittot rörande tjära och ved dateras 12/6, underskrivet av S. L. Gillman och Petter Berg. I nästa, 10/7, är han borta. Efter hans död skrevs ett långt brev om hans oförmåga att de sista tre åren sköta sitt ämbete och betala skatt, där det talas om "det fattiga sterbhuset, änkans huvudsvaghet och annan uselhet"/Joakim Rawe 1715 16/7. Rawe var gm Engela Himmelberg och ingift släkting till änkan.

⁶⁸ Säkerligen syster till Bengt Weinberg i Kalmar och Hans Weinberg i Varberg. Anna Maria (Anna, Anna Maja) kallas i fb 1695 Anna Matsdotter, sedan Weinberg. Med tanke på barnens namn; Elisabet, Torbernus Laurentius [=Torbjörn Lars], Berent och Arvid Gabriel kan det vara så att hon var dotter till en präst. Men att hitta någon sådan är inte lätt (Vinberg, Varberg, Fjärås, Värö och Kba genomgångna i herdaminnet i AD).

⁶⁹ Ej nämnd i mtl för Falkenberg. Inte heller i RG 1739: Varberg, Falkenberg, Halmstad och Laholm genomgångna. Endast strandridaren Lars Gillman nämns, då i Varberg.

⁷⁰ Bernt Gillman gifte sig 1726 26/6 i Varberg med Catharina (Catharina Cornelia) Schultz, dotter till strandridaren Schultz. I mtl 1727 heter det att denne hade mågen Bernt Gillman. De flyttade lite mellan kvarteren. Paret fick 1726 sonen Sven Bernt (döpt 4/1, alltså före äktenskapet). Faddrar då var bl.a. mad. Engela Rawe [Himmelberg, g.m. handelsmannen i Varberg Joakim Rawe] och jfr Lisa Weinberg. Dottern Anna Christina dog 1731 25/12 och begrovs i Träslöv 1732 2/1 (hon var född 1732 26/5). I mtl 1736 (daterad 1735 10/12) står att Bernt var "död med". Kanske även hustrun dog 1735, men ingen av dem kom med i db.

Barn födda i Varbergs slottsfs

s. *Lars*, född cirka 1705⁷¹, död 1767 bgr 11/9 i Falkenberg, tullvisitör i Varberg⁷² och strandridare i Falkenberg (se ”Två Lars Gillman”, A, [sid. 24](#))

s. *Isak*, nämnd fr.o.m. 1727 (mtl), till Öregrund i mtl 1730⁷³, tull- och accisskrivare

d. *Ingrid*, nämnd som jungfru 1748 uppåt Sverige⁷⁴

s. *Sven*, född 1715 dpt 4/4 i Varberg⁷⁵, sannolikt död liten och nämns inte i skrivelsen 1725 (not 72)

⁷¹ Enligt åldern vid dödsfallet född 1701, men måste ha varit yngre: en bror föddes det året i Sällstorp sn. Inga fler så länge han bodde där. Kom till Varberg 1705 och bör ha fått Lars då (senare än så ökar på felet i db alltmer).

⁷² I en skrivelse från en Lars Gillman, daterad Halmstad 11/2 1725 till landshövdingen för att få dennes hjälp med att få klarhet i arvet efter fadern. Fadern, namnet nämns inte, var proviantmästare på Varbergs slott och dog 1713 då Lars och brodern Bernhard fortfarande var omyndiga och inte kunde bevaka faderns kvarlåtenskap. (Bernhard sägs vara utrikes då brevet skrevs.) Borgmästaren Himmelberg var förmyndare och hade hand om arvet. Denne var nu död och Lars hade alltså inte fått någon klarhet om arvskiftet med vilket han bad om hjälp av landshövdingen (SS).

⁷³ Mkt sannolik son. Tyvärr har det inte lyckats spåra honom i Öregrund och Gräsö (pastoratet) eller via register. I Varbergs fb 1728 13/8 heter det att löjtnant Hjorts son Carl Fredrik döptes, varvid en fadder var ”mons. *Isak Gillman*”. Han nämns som fadder även 1727. Varför han inte nämns som bror i skrivelsen 1725 (not 72) är oklart.

⁷⁴ Möjlig dotter i denna familj. Smb troligen med Gillman i Varberg eller Falkenberg. Kallas jungfru Ingrid Gillman när hon nämns som fadder 1748 i Klippinge, Överselö socken i Sörmland för ett barn till Catharina Berglind, säkerligen släkting till en systerdotter till kontrollör Petter Hjort i Stockholm, vilken på sin ålderdom hade Anna Britta Gillman som hushållerska och som också sades vara släkting.

⁷⁵ Postum son. Fadern bör då enligt detta ha dött efter 1714 första veckan i juli om födseln var i normal tid.

m. **Sven Larsson Gillman**⁷⁶, tullnär i Laholm⁷⁷, död i mars 1733 i Laholm

gift I 1691 (mtl 1692)⁷⁸ med

h. I **Lucia Månsdotter**⁷⁹, död i januari 1707 i Laholm⁸⁰

gift II i september 1707 i Laholm med, i bådass andra gifte⁸¹,

h. II **Bodil Hansdotter Holm**, vid vigseln från Laholm⁸², född 1659 24/7⁸³, död 1742 bgr 28/6 i Laholm

s. *Lars*, född 1708 dpt 7/7, död 1742 bgr 19/2, handelsman i Laholm (se "Två Lars Gillman", B, sid. 28)

s. *Johan Arent*, född 1710 dpt 4/11, till Skåne i mtl 1729, kammarförvant i Kammarkollegium, senare landskamrerare i Blekinge län⁸⁴, boende i Karlskrona 1750–60 (RG⁸⁵), nämnd som förmyndare för brorsdottern när brodern Lars avlidit 1742 (bou 10/8)

⁷⁶ Son till häradsskrivare Lars Svenningsson (1623-1702 24/7). Denne hade två söner Sven. Nämnd utan efternamn i mtl 1692–1706, därefter (som änklings och omgift) Gillman. Ägde ½ i en gård i Hjärnered 1, Ysby sn (N) enligt ett brev från 1724 4/4 i en bou från 1734 (artikel om släkten Gülich på nätet – en Gülich ägde den andra halvan- båda nämns 1729 i Hallands landsbeskrivning). Skriven i Åsebol 1, Drängsered sn (N) 1728–32, jämte änkan Johanna Skog (både i Laholm och Drängsered). Sven ägde också en gårdspart i frälsegården Ulvered, Veinge sn, vilken 1720 hade legat öde i tre år (Landskontorets suppliker).

⁷⁷ Var även häradsskrivare 1691 (ang. sjättepenningen - RR). Ägde gård nr. 37 i staden.

⁷⁸ Med hustru 1692, men ej med i längden 1691. Alltså säkerligen gift 1691. Det finns ett långt mål i Laholms RR 1705 (sid. 183 ff) om Sven och henne. Se vidare här nedan.

⁷⁹ SS: Nämns i KR 1688 (bild 990 i AD). Fortsatt utredning: Varit g.m. en Hans Pålsson, nämnd med hustru fr. o. m. mtl 1662, han död i mtl 1684. Kan ha tillhört det högre borgerskapet och skrivs högt uppe i mtl. Köpte gården i Laholm 1662 5/12 av kyrkoherde Jöns Andersson i Veinge (RR 1691 ovan). Hon omgift i mtl 1689 med en Bertil Månsson. Denne död i mtl 1691, och änkan Lucia nämnd då. Hon borta ur mtl 1692 och g.m. Sven Larsson. Att Sven Larssons hustru varit g.m. denne Hans Pålsson framgår också av RR 1691 ovan.

⁸⁰ I db anges inget namn ("Sven Larsson Gillmans hustru här i staden"). Hon ägde ett hus i staden "med tomt och hagerum", vilket sattes i pant 1700 2/1 för ett lån av borgaren Bengt Mickelsson (RR 1708, där han ofta förekommer under sin tid i Laholm i fråga om fastighetsaffärer)

⁸¹ Hon gift I med handelsmannen Olof Andersson Krook. Deras dotter Elisabeth g.m. tullnären och borgmästaren i Ystad och Laholm Hans Gülich i hans första gifte. Vid Olof Krooks bou 1707 12/7 var Sven trolovad med änkan och lovade att ta hand om barnen. Denna bou företogs 9 år efter hans död och gjordes som ofta när det blev tvingande pga omgifte.

⁸² Hade Hans Hansson i Laholm (gift 1700 med Else Maria Cordtsdotter Mover) som fadder 1708. Hans ej nämnd i Laholm förrän i mtl 1701. Även kyrkoherdarna Christian Hansson och Vitus Hansson kallades Holm.

⁸³ Enligt nätet död 82 år gammal detta datum, men ingen ålder införd i db. Dotter till kyrkoherde Hans Vitusson och hustrun Kerstin Christensdotter (blev omgift med kyrkoherde Christen Hansson Ulmevallius). Han död 1673, bou 21/1 och skifte 1674 6/4, samt slutgiltigt 1681 7/12, vari bland många barn nämns en dotter Boell.

⁸⁴ Nämns i en del av Städernas allmänna besvär vid riksdagarna 1734 och 1739 med hänvisning till sid. 233, men den är inte digitaliserad. Resa av assessor Wessman till Blekinge, Skåne och Köpenhamn 1756. Där träffade han kamreraren Gillman.

⁸⁵ Karlskrona stadsfs. Kyrkböcker saknas för den perioden. Ej nämnd i bou.

Laholms RR 1705 (sid. 183 ff)

I målet i Laholms RR 1705 (sid. 183 ff) om Sven och första hustrun heter det att han hade en brorson Hans Mattiasson. Det kan inte vara brorson, möjligen hustruns brorson. Kontrollören Mattis Börgesson i Varberg hade flyttat till Laholm som "lilletullnär" efter 1679–82 (=i mtl 1683, och 1684 i Laholm till en början "tullskrivaren Mattis Börgessons dräng") och avlidit där enligt en restlängd i LBV 1693 (levde i mtl 1690, men var död 1692 – 1691 fattas). Mattis kallas i RR 1690 Hallenberg.

I målet 1705 anklagades Sven av en grannkvinna för att ha lagt beslag på smycken han hade tagit i pant av henne tidigare. Hon verkar ha haft problem i äktenskapet och med alkohol och vräkte ur sig en intressant provkarta på de allra grävsta skällsord. Hon menade att Sven bara väntade på att hans gamla hustru skulle dö, så att han kunde gifta om sig med Bodil Hansdotter och ge henne smyckena. Sven och "brorsonen" fick rätt, och han kunde sedan gifta sig med Bodil.

Man kunde tänkt att Svens första hustru var den nämnde Mattias Börgessons änka, men det motsägs av mtl 1691–92.

m. **Andreas Charisius**, kyrkoherde i Abild (N)⁸⁶, stud. i Lund 1684, prästvigd 1693, till Abild, död 1735

h. **Ingeborg Larsdotter Gillman**, var gift 1693⁸⁷ och död 1694 1/8⁸⁸ (Årstads HR 1694 11 och 18/10) i Abild

Inga barn tillsammans, men han hade enligt herdaminnet sönerna Johannes/Johan Andreas och Carl (född 1696), tydligen omgift och står i mtl 1696 med hustru. Påstås vara ”ogift” i mtl 1695, men änklings då han har hustru året innan.

⁸⁶ Son till styckjunkaren Karis/Charis Johansson/Jönsson i Halmstad (Årstads HR 1694 enligt ovan), nämnd där 1689 ff (mtl). Kallas i mtl 1699 ff Karis Kåre/Kåhre. Hustrun ur mtl 1710, han 1713 (”gammal och utlevad”). Svåger Anders Floderus i Laholm (herdaminnet).

⁸⁷ Hade före vigseln tjänat på Hjuleberg i Abild sn hos ryttmästaren Johan Lilliehöök och jfr Karin Bonde.

⁸⁸ Påstods i HR:s protokoll på slutet ha varit ”sjuk och huvudyr”, vilket betsreds.

m. **Sven Flint**, länsman⁸⁹ i Skogby, Jöns Pederssons gård, Kvibille sn, nämnd med hustru åtminstone fr.o.m. mtl 1687, ogift 1693 (=änkling), skriven under Isak Westmans änka, i mtl 1694 gift II, i mtl 1700–01 i Gåstorp (Gårdstorp), Olof Perssons gård, sedan ej där (det kom en annan länsman där), ingen av makarna nämnd i mtl 1702, död 1701 bgr 21/7, och änkan skrivs i Gillarp 1703

h. **Christensa Gillman**, nämnd hemma ogift som dotter till Lars Svenningsson i en bou 1692⁹⁰ och i mtl 1693. Gift 1693 (enligt mtl 1694, se ovan), åter nämnd hemma i Gillarp som änka i mtl

hans barn i gifte I: *Isak*, född 1691, död 1701 bgr 15/5

barn i gifte II:

d. *Anna Britta*, fadder i Gillarp 1709 19/6

d. *Anna*, nämnd i mtl 1712–13 och 1715 (möjligen=Anna Britta)

s. *Gabriel*, född 1696, död 1703 bgr 15/2

s. *Arvid*, född 1698 dpt 19/1, död 1703 bgr 21/3

s. *Nils*, född 1700 11/3, död 1702 bgr 26/5

⁸⁹ I mtl 1671 nämns en kronolänsman Sven Andersson med hustru i Skogby under Bengt Hansson och Per Hansson. Båda dock döda i mtl 1677. Sven Flint nämns som länsman vid bou efter Roluff Hanssens änka i Tronarp 1696.

⁹⁰ Efter Elin, sal. Christen Skults.

Två Lars Gillman
och deras släktkretsar

Lars I

Son till räntmästaren Sven Gillman i Varberg

m. **Lars Gillman**, strandridare/visitör i Varberg och Falkenberg⁹¹, född cirka 1705 i Varbergs slottsfs⁹², död 1767 bgr 11/9, bou 1767 5/12 i Falkenberg⁹³

h. **Anna Christina Guldborg/Gullberg**, född 1702/03⁹⁴ i Varbergs sfs, död 1772 14/5 i Falkenberg⁹⁵

s. *Sven*, född 1729 14/8, död vid bou 1767

s. *Andreas*, född 1731 27/9, död 1734 bgr 10/12

d. *Anna Maria/Anna Maja*, född 1734 25/3⁹⁶, död 1778 1/1 som änka i Falkenberg, 41 år gammal

d. *Anna Britta*, född 1737 21/2, död 1761 7/12 i Falkenberg⁹⁷, se särskild utredning nedan

d. *Maria Dorothea*, född 1740 dpt 28/5 i Falkenberg, död 1804 25/3 i Falkenberg⁹⁸

d. *Emerentia*, född 1742 dpt 28/9 i Falkenberg, nämnd som jungfru i mtl 1772 och svarade för huset i och med att modern blivit utgammal, död 1772 7/3 i Falkenberg

⁹¹ Var skriven i Varberg till 1739 i fjärde kvartalet (RG 1739). Till Falkenberg i april 1739 (flyttlängd). Avsked 1765 20/6 (mtl 1766).

⁹² Son till räntmästaren Sven Gillman. Angående födelseåret se under fadern.

⁹³ Barn i bou: Sven (1729 14/8 – död liten), Anders (1731 27/9 – död liten), Anna Maria (1734), Anna Britta (1737 21/2 – död liten), Maria Dorotea (1740) och Emerentia (1742). Obs att de två yngsta döttrarnas mkt ovanliga namn är identiska med två av Lars morbror Bengt Weinbergs i hans andra gifte. Inga faddrar ger tydliga associationer till andra i släkten Gillman. Inbördes testamente 1767.

⁹⁴ Kallades även Anna Stina. Dotter till klockaren Andreas Guldborg (se även sid. 37). Makarna gifte sig sannolikt 1727 i Varberg (mtl och att sidan för vigslar det året är borta). I mtl 1772 sägs hon vara 67 år gammal. Året därefter var gården nr. 5 i Norra roten öde.

⁹⁵ Kallas i db Kullberg. Död 69 ½ år gammal. Död av Uppsalafeber som även dottern Emerentia dog av ett par månader tidigare. Det var malaria. Tragiskt öde med att ha måst följa många av barnen till graven.

⁹⁶ Gift 1766 22/3 med Peter Carlsson (bou). Nämns i mtl 1768 med svägerskorna Emerentia och Maria Dorothea.

⁹⁷ Död av okänd sjukdom efter en svår barns börd. Men står i mtl 1763 som hemmadotter med rätt dödsdatum i marginalen. I mtl 1762 står att hon kommit från Stockholm. Flyttat dit till kontrollören "Hiorth" i mtl 1760.

⁹⁸ Den jungfru Maria Gillman som nämns i hfl för Falkenberg 1799, 59 år gammal, men inte 1805. I db fås hela namnet, "60 år gammal".

Anna Britta Larsdotter Gillman (1737–61)

(Berglind, Hjort, Thorberg och Thåström)

Slutet av hennes livsöde går att få fram, ett livsöde som slutade i tragik, ett öde från svunna tider där man med moderna medel kan få fram vad som döljer sig bakom namn och årtal.

Via källor i Falkenberg framgår att Anna Britta flyttade till en kontrollör Hjort i Stockholm 1759. Genom sökningar via AD framgår att han var anställd vid generaltullsarrendesocietetens landtullshuvudkontor och hette Petter Hjort. Det står att han avled den 31 mars det året. I dödboken för Klara församling sägs han ha avlidit av ålderdomssvaghet, 75 år gammal. Han var alltså född omkring 1686. Hans bou går då att få fram, daterad 1761 8/4. Han hade inga närmare arvingar än en systerdotter som hette Anna Maria Berglind (i hfl för Överselö Berglin). Men nu kommer det för oss sentida slf intressantaste: den som uppgav boet var *hushållerskan Anna Britta Gillman*, som då också skrev under med sin namnteckning.

Dessutom hade kontrollören skrivit ett testamente den 14 mars, alltså nära sin dödsdag. I samband med detta står att Anna Britta Gillman var i skyldskap med honom, ”enligt testamentets innehåll”. Hon fick den icke föraktliga summan 1 000 daler. Som väl är finns testamentet i sin helhet med i bou. Men det står tyvärr inget närmare om skyldskapen än att hon var en släkting. Om det var längre ut i släktskap än systerdotter kan det ha rört sig om ett kusinbarn.

Anna Britta avled 1761 7/12 i Falkenberg av en okänd sjukdom efter en svår förlossning. Hon kom från Stockholm någon gång under året, senast datum för mtl 9/11. Troligen var det under våren, när bou var avklarad. Var hon kan ha blivit med barn avslöjas i fb för Falkenberg. Där finner vi att hon den 28 november födde och döpte en son hemma. Hon uppgav att fadern var juvelerargesällen i Stockholm Mauritz Bergström. Vid dopet var ”bördegumma”⁹⁹ madame Anna Stina Gillman, faddrar madame Bering, jungfrurna Anna Maria och Maria Dorothea Gillman, fältskären herr Bering och klockaren Henrik Lysell. Den lille Petter Magnus levde inte länge utan avsömnade den 5 januari 1762, blott 6 veckor gammal.

Men går det att få fram mer? Petters systerdotter Anna Maria Berglind kanske kunde leda till släktskapet mellan Petter Hjort och Anna Britta Gillman. Tyvärr visar sig detta mycket svårt, för att inte säga omöjligt. En Anna Maria Berglind gifte sig 1745 26/11 med länsmannen och föraren vid Kungliga livgardet¹⁰⁰ Anders Thorberg i Klippinge [kronogård] i Överselö sn i Sörmland (D) (1715–85). Hon dog 1779 25/2, 58 år och 3 månader gammal och var då född i slutet av år 1720, en ålder som kan stämma. Vid vigseln benämns hon jungfru. Någon Berglind går inte att finna i mtl där då. Beklagligtvis har bou i detta härad inget register (se dock nedan). Men genom att följa den nämnda hustrun till Anders Thorberg i Klippinge genom fb, blir det klart att det är rätt Anna Britta: i fb 1752 28/9 föddes Anna Greta, och då var den först nämnde av faddrarna kontrollören Petter Hjort. Paret fick många barn, men hade aldrig någon Berglind som fadder.

⁹⁹ Betyder bärerska till dopet. Man kallade dem så i Falkenberg vid den tiden (fb).

¹⁰⁰ Enligt db. Dock ej nämnd i GMR-registret i AD eller soldatregistret.

I AD finns ett register över bou som kommer runt problemet ovan. Det visar sig finnas en bou efter Anna Maria Berglind från 1779 21/5. Barnen [överlevande] var Abraham, Isak och Sara. I övrigt finns inga personuppgifter.

Men om vi går bakåt och ser i fb, heter det 1746 31/7 vid ”*L. Thobergs*” [= länsman Thorbergs] i Klippinge tvillingar Petrus och Johan att en fadder var *Thorbergs svärmoder N. Berglind i Klippinge* [fortfarande bara trolovade, kanske ditrest]. I mtl nämns enbart Anders Thorberg; som ogift 1745 och gift 1746 ff. Svärmodern dog av ”hetsig feber” i deras hem 1757 bgr 8/9, 61 år gammal. Alltså en NN Berglind född 1696 med dotter född 1720/21.

Då det inte går att få fram föräldrarna till **Anna Maria Berglind**, kan man ändå gissa att Petter Hjort haft något samband med Halland. Det finns många Hjort där, inte minst präster. Ingen av dem har dock enligt vanliga källor haft någon känd son Petter född 1686.

För den fortsatta utredningen av de här personerna hänvisas till bilaga L på sid. 47.

Lars II

Son till tullnären Sven Gillman i Laholm

m. **Lars Gillman**, handelsman i Laholm¹⁰¹, född 1708 dpt 7/7 i Laholms sfs¹⁰², död 1742 bgr 19/2 ibm¹⁰³

gift 1734/35¹⁰⁴ i Båstad med

h. **Britta/Brigitta Drejerström**, född 1701 i Båstad¹⁰⁵, död 1776 14/10 i Laholm (bou 11/1)¹⁰⁶

d. *Johanna Catharina*, född 1736 i Båstad¹⁰⁷, död 1768 25/2¹⁰⁸, g.m. sämskmakaren i Laholm Olof Holmgren

s. *Sven*, född 1737 19/12 i Laholm, död 1742 bgr 24/4

s. *Hans Petter*, född 1741 13/7 i Laholm, ej nämnd i bou eller db¹⁰⁹

Drejerström i Båstad

m. **Per Dreijare**¹¹⁰, född i Båstad¹¹¹, död där före 1724:

¹⁰¹ Kom dit 1736/37 från Båstad. Skriven i nr. 40 i staden.

¹⁰² Son till tullnären Sven Gillman.

¹⁰³ Död blott 32 år gammal [egentligen 34]. Bou 1742 10/8. Brodern Johan Arent, kammarskrivare (i bou) och landskamrerare i Blekinge län (nätet), blev förmyndare för brorsdottern.

¹⁰⁴ Gift i RG 1735, daterad 19/2, och troligen gift annandag jul eller vid nyår.

¹⁰⁵ Födelseorten enligt fb 1741, då en fadder var handelsmannen Sven Drejerström i Båstad [svårforskad pga brand i kyrkoarkivet, nämnd i RG fr.o.m. 1738 på nr. 57, se nedan]. Hon kan ha varit nära släkt med skepparen och drejaren Petter Drejerström, född cirka 1720 [dennes släkt hämtad från nätet]. Han hade också en son Hans Petter. Se srsk utredning nedan som komplettering till det Bjäre släktring kommit fram till på nätet. Britta omgift med handels- och rådmannen Hans Hampe från nr. 18 i Laholm (fästman i mtl 1756). Inga barn i det giftet. Hans sannolike fader förekommer i ett mål i HR 1705: se tullnären Sven Gillman.

¹⁰⁶ Död 76 år gammal.

¹⁰⁷ Enligt mtl 1752, där hon bodde med modern på nr. 40. Kallas där "*Anna Catrina*". Lars hittas emellertid inte i Båstad i RG 1735–37.

¹⁰⁸ Död endast 32 år gammal.

¹⁰⁹ Kan ha begravts samtidigt som brodern Sven i någon barnsjukdom: det står i db "*handelsmannen Sahl. Lars Gillmans barn här i staden*".

¹¹⁰ På nätet felläst som "*Pehr Dragger*".

¹¹¹ Skall enligt nätet ha varit son till Per "Drejerström" i Båstad, född cirka 1670 och gift år 1700. Tveksamt. Det bör ju vara han själv och inte en förment fader, och dessutom fel att (retroaktivt) kalla honom Dejerström.

nämnd med hustru i mtl 1709–11¹¹² och i RG 1724 ”**Per Swarfwares**”¹¹³ son och dotter¹¹⁴, 1725 två söner och en dotter, 1726 på samma plats Per Persson en dotter, 1727 Petter Persson och en syster, 1729–31 (1728 fattas) Petter Persson, pigan Kerstin och dito Britta – sjuklig, 1732 Petter Persson, systrarna Kerstin och Britta, 1733–34 Petter Pettersson, pigorna Kerstin och Britta i nr. 99¹¹⁵, 1735 (daterad 19/2) samma som 1734 men ”*Brita gift*”, 1736–37 som innan men utan Britta, 1738–40 ej kvar på nr. 99, men Sven Drejerström på nr. 57, med drängen Per, Kerstin borta, sannolikt den tidigare Petter och bror till Sven, mtl 1742 ff utan brodern Per

h. **NN**, nämnd med maken i mtl 1709–11

barnen här nedan enligt nätet, med födelseår som nog borde separeras mer, alla användande namnet **Drejerström**

s. *Sven*, handelsman, född 1700 i Båstad, nämnd där i RG 1725, och med hustru¹¹⁶ 1738–55 och 1765–66, borgare i Ystad 1755, död 1767 i Båstad¹¹⁷

s. *Petter/Per*, född 1701 i Båstad¹¹⁸, nämnd i mtl 1724–40

d. *Brigitta*, född 1701 i Båstad, nämnd i mtl 1724–35, gift 1734/35 med Lars Gillman

d. *Kerstin*, nämnd som piga eller syster¹¹⁹ i olika mtl 1729–37

¹¹² På nätet nämnd 1709–10. Och så skriver man Dreijerström 1711, men det står då fortfarande Dreijare. Mtl tyvärr mkt glesa de åren, särskilt illa pga att kyrkböckerna fattas. Ej nämnd 1700.

¹¹³ Bedöms vara identiska. Någon Per Svarvare nämns inte i mtl 1711.

¹¹⁴ Per Drejare/Svarvare får anses som död då.

¹¹⁵ Första året med numrering.

¹¹⁶ Dessa mtl är ur RG (som finns 1724–40 - vanliga mtl saknas 1712–41). Där står en etta för man+hustru och för dräng, medan pigor betalade hälften, 16 öre. Ettan kan inte vara för endera maken utan båda, då nästan samtliga män i socknen har en etta. I RG finns tullistor (sjötullens licentmedel) över skeppare till och från Göteborg, utan angivna hemorter: år 1762 nämns under inkommande en Sven Drejerström, vilken kan vara denne.

¹¹⁷ Död 67 år gammal enligt nätet (oklar källa), där också följande hämtats (Bjäre släktring): *Uppbud 1741 på 1/4 part jordegendom i Båstad Wång. Bodde på nr 57 Båstad 1738–1755 och på nr 67 Båstad 1765–1766 (mtl). Testamente 1755. Borgare i Ystad (1755). Enligt domb 1764 0323 svåger med handelsman Hans Hampe Laholm. Tvistemål med borgenärer, se Bj. domb 1768-10-12 * 20. Avlidne skepp. S. Drejerströms tvistemål med Borgenärer berörande hans egendom samt bl a pantsatt silverbrudkrona (Bj. domb 1768-10-15 * 45). Sven gift 1742 m. Christina Juliana Rugeröd, f. 1712. [Giftermålet har nog satts till 1742, då det är den första bevarade vanliga mtl sedan många år]. Båstad nr 57 (mtl 1742–65 "som hustru"). Avlidne skepp. S. Drejerströms tvistemål med borgenärer berörande hans egendom samt bl a pantsatt silverbrudkrona (Bj. domb 1768-10-15 * 45). Bodde 1766–1775 på nr 67 Båstad (mtl), enkan Stina Dreijerström, 1775 över 63 år.) Här behöver Stinas ålder rättas. Hon nämns redan i mtl 1768 (daterad 1767 5/12, den första som änka) som över 63 år gammal (=född cirka 1704).*

¹¹⁸ Inget mer om honom på nätet.

¹¹⁹ Den långa tiden och uppgifter i vissa mtl om systerskap gör det mkt sannolikt att hon var dotter i familjen.

Bilaga A

Lars Svenningsson; utredning och komplettering av noter

Forts. av not 4 under Lars Svenningsson på sid. 3:

I x-mtl 1622–44 och i Årstads HR 1649 nämns en Svenning Larsson i Hanarp, Eftra sn, Årstads härad. I jb 1647 nämns en domare Jöns Svenningsson med lönegård i Slättåkra sn (N). Länsman Bengt Svenningsson hade 1646–47 Öinge i Asige sn (N) som lönegård. Före Lars som tingskrivare nämns 1650 Jöns Bengtsson i Gårdstorp och 1653 Lars Davidsson ibm, så han har tillträtt efter 1653. Det finns en notis från 1656 i LT om en Lars/Lauritz Svenningsson som hade ärvt en part i gästgivargården Rågelund, Landa sn (N), efter sin far och farfar. Namnet ganska ovanligt. Men fortsatt utredning av Rågelund visar att det inte kan vara han. Johan Larsson hade i jb 1660 lönegårdar i Vessige och Skrea men tycks större delen av sitt vuxna liv ha bott i Falkenberg, där han avancerade till borgmästare. Han nämns i olika källor fr.o.m. 1645 och dog 1676 ibm, samt hade hustrun Elisabeth Persdotter som överlevde honom. Minst fem barn, vilka enligt deras födelseort kallade sig Falkman (långt tvistemål i LBV 1688 8/1 (sid. 4825 ff i AD).

Lars död 78 ½ år gammal. Hade **brodern Sven Svenningsson** i Laholm. Sven nämnd med hustru i mtl 1662 ff. Men redan 1650 är det han som i jb betecknas som tingskrivare och hade avkastning från gården Fladalt i Voxtorp sn (N) för sin tjänst. Tingskrivare (enligt bou för Höks härad) ännu i mtl 1669–73. Nämns en gång 1662/63 i LT som utskickad för Lars Skinkel angående dennes arv efter Margareta Kruse (en släkt som det står mycket om där). Rådman i Laholm, död 1672, bou 14/9, samtidigt som hustrun Johanna Gudmundsdotter. Samma år 2/12 utgick ett brev om att alla kreditorer skulle mötas 12/12 (LT). Lars Svenningsson var förmyndare för brorsbarnen Sven, Jacob, Märta och Elisabeth. SS har sedan funnit följande: Sven Svenningsson framträdde vid kämnärsrätten 1667 18/12 (sid. 292) och vittnar att han för lite mer än 36 år sedan kom i tjänst hos välb. Fru Helle Marsvin på Vapnö gård (f. 1566) och tjänade henne till hennes dödsdag (1637 2/5) Om han började på Vapnö omkr/före 1630 bör han ha varit född senast omkring 1610 och alltså rätt mycket äldre än brodern Lars. Kan ha tjänstgjort som handskrivare hos fru Helle Marsvin.

Omnämns som häradsskrivare i Höks härad 1647 då han den 26/7 deltog i upprättandet av bou efter kh Christen Persson i Hasslöv. (Bouppteckningen i Laholms RR). En av kyrkoherdens döttrar, Elin Christensdotter, hade som förmyndare Giert Tönnesson i Halmstad, häradsskrivare i Halmstads län. Flera uppgifter om Lars Svenningsson och hans släkt finns i bou efter Elin sal. Christen Skults 1692 (Halmstads HR nr. 8).

Forts. av not 5 under Lars Svenningsson på sid. 3:

Ingeborg skall ha varit dotter till Arvid Olsson i Tollastorp, Asige sn (N) och dotterdotter till kh Christen Nilsson Grim i Årstad. SS säger vidare: Kh i Årstad hade bland annat en dotter Elsa (Elisabeth) Christensdotter som i sitt första gifte var gift med Arvid Olsson i Tollastorp, död 1645 skifte 24/9 (uppgift i senare dombok). Skiftet efter sal. Arvid Olsson i Tollastorp framgår i dom vid Årstads häradsrätt 1658 30/3 mellan Peder Christensson i Guntorp och Mogens Pedersson i Tollastorp. Det står i stämningen den 26/1 1658 att skiftet efter Arvid Olsson företogs den 24/10 1645 (jfr ovan), där hans tre döttrar "*Kirsten, Hellewig och Christendse Arffwedsdötre*" var arvingar. Se HR 1658, sid. 57 och 67 i AD (bilaga M). Elsa Christensdotter gifte sedan om sig med Mogens Pedersson i Tollastorp. Hennes dotter i första giften, Ingeborg Arvidsdotter, blev gift med Lars Svenningsson, häradsskrivare i Gillarp. Se mera i bilaga D om Tollastorp och Lars hustru(r). Alltså hade Arvid minst fem döttrar, av vilka de tre ovan säkert var de yngsta. Elisabeth ("*Lisebet*") Arvidsdotter nämns 1655 13/3 med hänvisning till brev 14/2 (Årstads HR, sid. 68 i AD, bilaga M) och var g.m. Peder Christensson (nämnd ovan). Lars Svenningsson uppträder i Årstads HR 1675 20/4 (bild 187 i AD) på sin svärmors, Elsa Christensdotters i Tollastorp vägnar (SS).

Lars kan ha gift sig omkring första omnämmandena 1647 (Årstads HR 27/6 sid. 48) och 1653 (jb, bild 187: Övraby, Hans Persson i Kårarp: "länsmannen i Halmstads härad Lars Swensson fri för sin tjänst, dessutom postlöparegård näst under Halmstad"). För möjliga smb med andra personer Grim i Halland hänvisas till bilaga E. Båda angivna hustrur fanns som personer enligt originalkällor. Lars fick många barn; två döttrar Ingeborg, där den andra bör ha fått namn efter första hustrun. Även det faktum att Lars fick två söner Sven skulle kunna tyda på två äktenskap men behöver inte göra det (ett svagare argument än det med de två Ingeborg). I domboksstället om Lars arvingar 1705 står det inget som tyder på två giften. I vårt fall hade den okände Svenning (Svenning Svensson?) en son Sven. Det kan visa sig omöjligt att komma närmare i fråga om den här släkten. Se vidare i bilaga D om Tollastorp.

Bilaga B:**Lars Svenningssons barns inbördes ordning och beräknade födelseår**

Beräknat:	Enligt uppräknig i Viske HR 1705 4/5¹²⁰:
Jacob 1652 (beräknat enligt SS 8/8)	Jacob
Arvid 1656	Arvid
Ingeborg I, Westman 1657	Olof
Olof 1663	Bernt
Bernt 1663	Sven, tullnär
Sven, tullnär, 1665	Elin
Elin 1668	Christian
Sven, räntmästare, 1670	Sven, räntmästare
Christen 1670	Ingeborg I (Westman)
Ingeborg II, Charisius, 1673	Ingeborg II (Charisius)
Christensa 1673	Christensa (Flint)

¹²⁰ Jacob ombud och därför troligen äldst. Några syskon avlidna, här inflikade i blått i ordning enligt vidstående beräkning. Alla dessa var barn till Lars och Elisabeth; samtliga om Jacob var äldst. Avvikelser mellan tabellerna är inte stora och ger en ungefärlig ordning. De kan delvis förklaras av att beräkningen t. vä. i tre fall har gett två syskon samma födelseår så att de lika gärna kunde kommit i omvänd ordning. Störst avvikelse finns för Ingeborg I. Om det är rätt med att hon var född 1657 och äldsta dottern, kan det stämma med att Lars var gift två ggr och att första hustrun (i så fall en Ingeborg) dog tidigt. Men det är ändå svårt att få ihop det med att Jacob skulle vara bror till alla de andra. Den här nämnda dottern Elin (min läsning av originalet) var gift 1694, men tydligen död 1705. Hon har därför i motsats till de andra döttrarna i familjen fått ett 5–6 år äldre födelseår.

Bilaga C

Gillarp, Kvibille sn

Tre frälsegårdar, vilka bildade Susegårdens herrgård. Namnet efter brukarna i början av 1600-talet (med olika stavning), enligt nedan och Wikipedia: ”**Susegården** ägdes i början av 1600-talet av två bröder Susse, från vilken den fått sitt namn. 1639 köptes den av Holger Rosenkrantz som var ägare till Glimmingehus”. Brukarnamn åsattes gårdarna som namn 1645 när Halland blev svenskt. Namnen här normaliserade.

Gillarp 1= Sven Larsgård (=egentliga Susegård)¹²¹

Gillarp 2= Jonsgård

Gillarp 3=Bengt Andersgård (häradsskrivarens)

Gillarp 1 var frälsegård från början av de svenska j.b.

Gillarp 2 nämns inte de första åren i de svenska j.b.

Gillarp 3 var ursprungligen en kronogård, varifrån avkastningen i j.b 1650–53 gick till kyrkoherden (herr Jacob) i Slättåkra (Slättåkra och Kvibille pastorat), hälften och till Adrian Tripp hälften till frälse.

Tidigast ses i skattelängderna:

1603 fästebönderna Mats Andersson (indest Bengt Andersson), Arvid Jönsson och Per Larsson
1611–12 finns där Bengt, (indest Mattis), Arvid och Peder (indest Lars)

1611 (annan längd) Peder Susse, Arvid och Mattis

1620 Bengt Andersson, Arvid Jönsson (indest Jöns Arvidsson), Per Susse och husmannen Lars Nilsson

1628 Bengt, Jöns och Lars Sudzöe (indest Peder och Olle)

1630 Bengt, Jöns och Lars Svensson (indest Peder och Olle)

1633 Bengt Andersson, Jöns Arvidsson och Lars Susse (indest Peder Matsson, Peder Arvidsson, Olle Susse och Peder Bengtsson)

1636 indester Peder Matsson, Peder Arvidsson, Olle Susse

1637 Bengt Andersson, Jöns Arvidsson, Lars Susse och Per Bengtsson, samt dr. Hans

¹²¹ Denna gård kallas så i kyrkböckerna i början av 1700-talet.

1644 Jöns Arvidsson, Lars Zuese (indest Olle Zuese)

1645 Lars Suse, hu, 1 son

Olof, hu, 1 dotter

Jöns Arvidsson, hu, 2 barn

Bengt Andersson, hu, 1 dotter

Suse¹²²: Peder/Per 1611–20

Lars (Lauridz) 1628–45

Olle 1633–44

Sven 1681 (mtl, då utgammal)¹²³

Bengt Andersson nämns först som indest (medbrukare som bodde i bondens hus) 1603

Blev sedan ”festebonde”, dvs städjebonde eller arrendator (krono- eller frälsebonde) 1611–45

Jons gård kan ha fått sitt namn efter Jöns (Jens) Arvidsson, indeste 1620 och bonde 1628–45. Bör ha varit son till Arvid Jönsson, nämnd som bonde 1603–20

Sven Larsgård bör ha bebotts av Suse-släkten, där Lars och Olle kan ha varit söner till Per. Lars kallas Svensson i längden från 1630, kanske ett misstag av skrivaren. Men han kan ha varit son till den Sven som jordeboken har 1602–27. Denne Sven har varit den förnämste av de tre och ansvarade för att de ordentligt lämnade sin jb-skatt, varför han har fått ge sitt namn åt gården. Hans namn blev då att gårdsnamn, och han kan ha avlidit många år före det sista omnämnandet. En Sven Larsson framkommer inte i mitt utdrag ovan.

I de första svenska mtl nämns under många år bara två gårdar Gillarp (1 mantal frälse) Jon, Nils och 3 hustrur, 1663 Jon, Nils och 2 hustrur, 1669 Nils Jönsson och Jon Persson, båda med hustrur. Osv. Häradsskrivaren Lars Svenningsson nämns första gången i mtl 1671, med hustru, jämte Jon Svensson. Året innan upptas gården, men ingen brukare har skrivits in. Lars bodde i alla fall i Gillarp ända från 1654 14/11, då han först nämns i domboken. Då sägs han vara länsman. Året därefter har han samma hemort men ingen titel i domboken (ref. överst här).

¹²² Åtminstone dessa år, men kanske kan avse fler år, då namnet Suse inte skrevs ut.

¹²³ Skrivs under veckodagsgods. Kan ha haft sonen Per och dottern Anna i samma mtl.

Bilaga D

Tollastorp, Asige sn, och smb med släkterna Gillman och Grim

(inkl. Excelschema)

Enligt Årstads HR 1655 fanns en Arvid i Tollastorp [Asige sn], vilkens döttrar hette Lisbet och Ingeborg. Hans hustru hette Elsa/Elisabeth och var dotter till kyrkoherde Christen Nilsson Grim i Årstad (cirka 1590–1640). Ingeborg skall ha varit g.m. häradsskrivaren Lars Svenningsson i Gillarp. År 1655 lämnade Lars Svenningsson och en Peder Christensson hustrurna Lisbeths och Ingeborgs arvsandelar till kyrkoherde Henrik Jacobsson Barfoth i Årstad, g.m. Christina/Anna Christina Christensdotter. Barfoth företrädde i rätten av en Mogens Pedersson i Tollastorp.

Kyrkoherden i Årstad hade bland annat en dotter Elsa (Elisabeth) Christensdotter som i sitt första gifte var gift med Arvid Olsson i Tollastorp, död 1645 skifte 24/9 (uppgift i senare dombok). Skiftet efter sal. Arvid Olsson i Tollastorp framgår i dom vid Årstads häradsrätt 1658 30/3 mellan Peder Christensson i Guntorp och Mogens Pedersson i Tollastorp. Det står i stämningen den 26/1 1658 att skiftet efter Arvid Olsson företogs den 24/10 1645 (jfr ovan), där hans tre döttrar "*Kirsten, Hellewig och Christendse Arffwedsdöttre*" var arvingar. Se HR 1658, sid. 57 och 67 i AD. Elsa Christensdotter gifte sedan om sig med Mogens Pedersson i Tollastorp. Hennes dotter i första giftet, Ingeborg Arvidsdotter, blev gift med Lars Svenningsson, häradsskrivare i Gillarp. Alltså hade Arvid minst fem döttrar, av vilka de tre ovan säkert var de yngsta. Elisabeth ("*Lisebet*") Arvidssdotter nämns 1655 14/2 och 13/3 (Årstads HR) och var g.m. Peder Christensson (nämnd ovan). Lars Svenningsson uppträder i Årstads HR 1675 20/4 (bild 187 i AD) på sin svärmors, Elsa Christensdotters i Tollastorp vägnar (SS).

En uppgift som på ett avgörande sätt påverkar tolkningen av domboken ovan är att det i Kvibilles db 1711 10/12 står: "*Elisabet Sl. Gilmans 84 år*". Jag kan inte se annat än att det var Lars Svenningssons änka. Om hon var dotter till Arvid i Tollastorp, har man vid tinget 1655 blandat ihop hans döttrar, eftersom de kommer i den ordningen att Ingeborg skall ha varit g.m. Lars Svenningsson. Nu kan det tyckas som om mtl visar att det var Ingeborg: år 1703–04 står det Lars död (utan markering i någon kolumn) och änkan skrivs under barnen. Nedanför står då "änkan Ingeborg" (markerad i hustrukolumnen, med gossen Sven, bräcklig och under 15 år). Dessutom, under henne, änkan Christensa (markering i hustrukolumnen). Mtl visar att Ingeborg inte kan ha varit Lars änka. Änkan måste ha varit Elisabeth ovan. Änkan Ingeborg kan spåras till Skogby, Per Andersgård, där hon börjar nämnas som länsmansänkan Ingeborg i mtl 1693 (inte funnen innan dess). I mtl 1700 står det: "skriven ut supra och Gillarp", och 1700–02 i Gillarp står hon nedanför Lars Svenningsson som är under barnen.

Gilmans änka Elisabeth som dog 1711 var, om hon var enda hustru till Lars, dotter till Christen Nilsson Grim. Något som stödjer detta kan vara att en Nils Christensson nämns under Lars Svenningsson i mtl 1694: "flyttat till Köpenhamn". Möjligen är det han som 1693 står som drängen Nils på samma plats. I mtl 1695: finns i Skogby. Det som skulle stämma är då Skogby Per Anderssons gård, där länsmansänkan Ingeborg bodde, dotter till Lars Svenningsson. Hon hade en icke namngiven dräng som inte fanns där året innan. Denne Nils skulle kunnat vara son till Christen Grim och svåger till Lars Svenningsson, samt morbror till Ingeborg i Skogby.

Elisabeth dog 84 år gammal och var alltså född cirka 1627. Hon var ungefär fyra år yngre än Lars som var född cirka 1623 och dog 1702. I mtl skrivs hon som gammal 1681 och var enligt detta räknasätt född omkring 1620, men då hon ibland står som skröplig 1682–83 kan hon ha ansetts gammal ur skattesyndpunkt redan före fyllda 60 år. Allt pekar på att det är rätt. Då kommer man till något som är svårt att få ihop: kronologin. Om Lars var g.m. Ingeborg Arvidsdotter och Ingeborg hade modern Elsa/Elisabeth Christensdotter, d.t. kh Christen Grim, är det svårt att pressa in en Arvid mellan dem. Se Excelschemat. Avgörande är Arvid i Tollastorps levnadsår.

Kyrkoherde Barfoths hustru Christina var född cirka 1620. Lars hustru var född cirka 1627. De kan åldersmässigt mycket väl ha varit systrar. Om Lars hustrus mor var d.t. Christen Grim och Arvid i Tollastorp var Christen Grims måg, skulle han vara en halv generation yngre än kyrkoherden. Alltså måste man ta reda på när Arvid levde.

I danska skattelängder kan konstateras att han, dels hette Arvid Olsson, dels nämns i Tollastorp 1630–44. I längden över kopskatt 1645 levde i Tollastorp Jon Andersson (även 1637) med hustru och Håkan Olsson med hustru. I x-mtl nämns en Per Sönnesson 1603, "legsmand" [troligen en som ansvarade för skatten från byn som ofta togs upp i klump för 10 gårdar, ett "leg" eller lägg], en Sven Andersson 1611–20 och en Anders Pedersson, en Sönne Olsson 1628–37.

I bevarade jb nämns en Sven i Tollastorp 1602–27, 1580–89 en Peder Jensen. De svenska jb från 1646 nämner bara gårdens namn ända till 1690, då brukarnas namn börjar föras in. Men det kan finnas noter i marginalen som är intressanta. År 1653 står inte Tollastorp i längden, men i marginalen kommer förklaringen: "*Peder i Torlestorp prästehemman gifuer all sin jordeboksränta till kyrkoherden herr Hindrik i Åhrstad*".

Arvid bör ha varit född senast 1610 (nämns i skattelängder tidigast 1630). År 1610 kan ha varit året för Grims tillträde. En Christen Nilsson nämns i alla fall först det året som compastor till Nils Påvelsson, sannolikt hans far¹²⁴. Han hade kommit till pastoratet senast 1614.

Vem var Peder Christensson? Möjligen identisk med drängen Peder Tollestrup i Halmstad (mtl 1647). Brukade hälften (1 pund smör) av Tollastorp, när han 1653 tvistade med landbon Håkan ibm som brukade den andra halvan (innehållande handlingar). Var han son till kyrkoherden? Ja. Han befanns enligt SS och Årstads HR 1649 29/5 (sid. 105–106 i AD) 1650 22/1 (sid. 145 i AD) ha varit klockare ("*Peder deign Christenssen*"). Och i Årstads HR 1655 13/2 sägs han uttryckligen ha varit son till herr Christen. Håkan Olsson nämns som inderste 1637 och med hustru 1645 (i en längd över kopskatt/huvudskatt). Kanske Håkan var bror till Arvid. Håkan hade sannolikt en son Bengt som blev befallningsman och nämns i bou 1692 nedan. I LT 1672 24/1 och 1675 17/2 benämns Bengt Håkansson länsman. Men i HR 1655 (sid. 86) sägs en Håkan Andersson i Tollastorp ha varit länsman.

Gillman och
Grim.xlsx

¹²⁴ Herr Christen hade en son Påvel.

Bilaga E

Jacob Gillmans karriär (=not 14 under Jacob på sid. 5)

Jacob Larsson anställdes 1675 28/4 som fogde och fullmäktige av Roluff Hansen. Det finns en intressant instruktion i 12 punkter om detta i Halmstads härads inneliggande handl. 1699, Fla:13 (SS). Enligt den refererade instruktionen från 1675 28/4 så tar Roluff Hansen till Trunderup Jacob Larsson av Gilderup i sin tjänst. Nämns bl.a. som sådan i LT 1675 2/6. Sedan blev Jacob avlöst av brodern Arvid i Roluff Hansens tjänst. Kan inte följas via mtl då pga att Tronarp hade säterifrihet. Viske HR 1705 4/5 (bild 1010 i AD): Jacob Larssons familj kunde tydligen inte acceptera att inte ha fått något arv efter hans barnlösa dödsfall, ifrågasatte testamentet och instämde änkan att visa originaltestamente och inventarium. Släkten räknas upp som modern Elisabet, sal. Lars Svenningssons och barnen: insp. Olof Gillman, Sven Gillman, Christen Gillman, Sven Gillman proviantmästare, änkan Ingeborg sal. Isak Westmans och änkan Christensa, sal. Lars Flinks. Jacob Larssons änka representerades av häradsskrivaren Börje Schuberg, som var delaktig i dödsboet på sin hustrus vägnar (Jacobs brorsdotter Elsa Arvidsdotter Gillman). Det rann ut i sanden då testamentet inte gick att klandra och änkan kunde lugnt sitta kvar i orubbat bo (SS).

Jacob Gillman tjänstgjorde redan 1688 15/4 i Viske härad, då han står med som en av undertecknarna till en husesyn inför beskattning som gjordes på fastigheten Ås kloster inför dess tillträdande (som pant) av överdirektören Silverkrona (LBV 1704, sid. 5015 ff i AD): *"Anno 1688 d. 15 April wore wij Wndertecknade medt Härads Nämnd"* ... = *"Erich Stiernman, Hindrich Mem[sen], Johan Söderling, Jacob Gillm[an], Nilß Bengtson i Norvära, Nilß Nils[on] i Buua, Börge Larßon i Backa"*, vidimerat av [JG ...]).

Här fås en detaljerad beskrivning av gården som kan jämföras med den som enligt Skogsbergs bok om Ås kloster gjordes 1692 31/5 och finns i Vbg:s museums arkiv. Han startade ett linneväveri strax efter övertagandet (1669), vilket hans fogde Per Persson Linds släkt sedan var verksam i.

Bilaga F

Lubinus (Jacob Gillman)

komplettering till boken av Märta Hähnel *Halmstads domböcker, rådstuguprotokoll 1681–1683*, utgiven av Institutet för Västsvensk Kulturforskning, skrifter 3

Gert Tönnesson nämns i jb tidigast 1646–47 som tingskrivare med lönegården Gåstorp (=Gårdstorp) i Kvibille. Synes tidigast ha bott i Halmstad, där 1648 Giert Tönnesson betalat för ett stolrum. Enligt LT 1654 bodde han emellertid i Eketånga (=Söndrum sn). Var 1655–56 häradsdomare i Årstads härad, I LT 1661 benämns han som f.d. häradsdomare i Halmstads län. Var död 1676 15/10, då Anna sal. Giert Tönnessons dotter begravdes.

Tönnes Gertsson börjar nämnas i LT 1661 som procurator¹²⁵ och i mtl 1662 som stadsskrivare i Halmstad, nedanför fadern, rådmannen Gert Tönnesson med hustrun Anna Pedersdotter och dottern *Margareta Gertsdotter*: här får vi det ytterligare bestyrkt att Margareta var dotter i denna familj. Ogift och ännu boende hemma då.

Tönnes nämns även 1663, men inte faderns familj. Ingen av dem hittas i Halmstads mtl 1669 eller 1670. Men 1671 står det: "*Giert Tönneson är baren på Nytt, een Wtgammell döf Man*". Markering för 2 personer. Längre ner i längden: "*Tynnes Giertson*", man och hustru. Han blev stämd 1673 5/3 å yrkets vägnar som vice domare i Halmstads härad (LT).

I mtl 1681=*i Falkenberg*" och där i mtl borgmästare t.o.m. mtl 1687. Det året står att han flyttat till Halmstad, men kan inte hittas där förrän i mtl 1691 som rådmän, hustrun sjuk. I mtl 1692: rådmannen T. G. död. Man må ha hittat uppgifter om honom i andra källor, men i mtl 1687–90 nämns han inte i Halmstad.

I Falkenberg börjar kämnären Hans Gertsson nämnas i mtl 1687, ogift, t.o.m. 1690. År 1691 fattas, och 1692 är han borgmästare, fortfarande ogift, men gift i mtl 1693. Så står det t.o.m. 1705. År 1706 benämns han notarie, "tagit avsked". Men 1707–09 åter notarie, inget om avsked. År 1709–10 nämns sonen Antonius, liten. I mtl 1710 Hans Lubinus utlevad tiggare och sonen Antonius tigger åt fadern. Det gick utför för borgmästaren! Efter detta nämns han inte. Man får hoppas att han fick fattigunderstöd. Och, som nämnts, hustrun kan ha avlidit 1720, 75 år gammal.

En annan son till Hans synes vara Petrus som dog 1717 och bör ha varit född 1696.

Enligt boken utgick en släktgren från prosten Thor Påvelsson (död 1653) Han hade enligt nätet fyra söner: *Marcus*, kyrkoherde i Okome 1659–77, gift med Lucia Persdotter. De hade många barn. *Andreas*, rådmän i Halmstad (nämnd ogift fr.o.m. mtl 1671, gift i mtl 1681 - 1680 fattas, borta 1689). *Cornelius*, rådmän i Kristianopol, nämnd 1669. En son var också *Petrus Theodorus Lubinus*, vid Lunds universitet 1668. Han var väl den i boken och Anbytarforum nämnde Peder Torsson som var rådmän i Halmstad och dog 1684 (g.m. Agneta Henningsdotter – mtl 1662).

¹²⁵ Gammal titel. Juridisk ombudsman, troligen närmast tingskrivare.

Vid Rostocks universitet fanns åren kring år 1600 tre studerande Lubinus, dock utan förnamn som liknar den här släktens. Åren 1463–1522 skrevs namnet Lubbe/Lübbe, därefter Lubinus. Släkten kan möjligen härstamma från borgen/staden Lübben i Brandenburg. Man får också tänka sig att namnet kan ha emanerat från staden Lübeck som ibland skrevs Lubke. I Örestundtullens räkenskaper är namnet Lubbe representerat genom skeppare i Holland och Bremen på 1500-talet och i rikt mått Stralsund ett årtionde före och efter år 1700 genom en Peter Lubbe, vilken även nämns ett par gånger som hemmahörande i Stockholm¹²⁶.

Se även not 18 på sid.6.

¹²⁶ Att det är han verifieras bl.a. genom att han genomgående förde gallioten Fortuna

Bilaga G

Utläggning om Elsa Gillman (Arvid Gillmans dotter)

Elsa "Gillmans" dödsnotis finns i Rolfstorp. Hon noteras i dödboken 1762 som avliden 4/11 och begravd 17/11; gamla häradskriverskan Elsa Elisabet Asp från Djurarp, 80 år. Här benämns hon med sin andre mans efternamn. Hon bodde, åtminstone från 1750 enligt hfl hos sonen, fd häradsskrivaren Nils Schuberg i Djurarp. Då bör hon vara född ca 1682, överensstämmande med åldersuppgiften i hfl 1750 då hon bodde hos sonen i Djurarp, där modern Elsa Elisabet uppges vara 68 år. Det stämmer dock inte med mtl 1737 ovan.

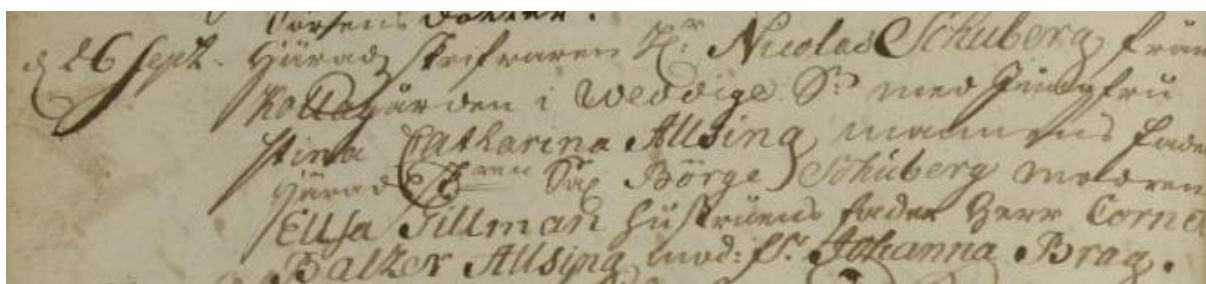
Om Elsa Gillman: jag har kommit fram till att hon var dotter till Arvid. Det är lika säkert som vad som helst i slf-sammanhang. Arvid och hustrun Ingeborg hade en dotter Elsa. Hon nämns hos modern ett år i mtl (1704), efter faderns död. Hon var fadder 2 ggr 1700 men inte senare, första ggn för Sven Flint och Christensa (fastern). Det anges ingen hemort för Elsa, så det bör vara Tronarp. Som fadder i Kvibille hittar man kanslisten Börge Schuberg 1703 1/6 för ett par i Mossagården. Sannolikt hade han fått en relation till Elsa då, kanske trolovning. Men de var inte gifta 1704 29/1 i mtl, däremot i nästa.

I Sällstorps gåvopengar står det 1711 6/8 "*Ehreborna och gudfruchtiga Mattrona hustru Elsa Arfwets Gjillmans utj Kålla gård*" [=Veddige]. Hon var då visserligen g.m. Börge Schuberg, men noteringen i gåvolängden kan ju inte avse någon annan, v.s.b.

Mtl 1686 är daterad 9/2 och 1685=28/1. Så Arvid kan ha gift sig tidigt 1685, och då blir det bara en differens på tre år om Elsa föddes det året, kanske "för tidigt" i förhållande till föräldrarnas vigsel. Och uppgifter om ålder i db är inget att lita helt på. Om Elsa var född 1685 kan hon ändå ha varit fadder 1700 och gift sig 1704 (och kanske trolovad redan 1703 som jag skrev i och med att Börge Schuberg var fadder i Kvibille det året). Elsa var säkert äldst av barnen som i övrigt är okända.

Frågan om hon kan vara född senare än 1682 är ju mindre trolig med tanke på att hennes ålder anges exakt densamma vid dödsfallet som i husförhörlängden från 1750 i Rolfstorp. En kvinna i hennes sociala ställning hade nog koll på sin ålder också. Och varför skulle hon göra sig äldre (SS).

Vigselnotis från Värö sn 1744

Bilaga H

Christian Gillman och släkten Stranze i Ystad

Från nätet om Magdalena Stranzes giften

MATZ HANSSON GÜLICH (son till Hans Willumsson Gülich, tab. 5), skomakaremästare; född troligen Ystad ungefär 1664, begravd därst. [Maria] 27.6.1694; gift ungefär 1689 med Magdalena (Malena) Andersdotter Strantzze, död (efter 7.3.1697) (gift 2° Ystad [Maria] 25.2.1696 med Christian Gillman, förre koprallen vid Adelsfanan, född Gillarp i Kvibille församling i Halland, död [efter 7.3.1697]), dotter till Anders Larsson Strantzze.

Änkan Magdalena (Malena) Andersdotter Strantzze gifte om sig med förre koprallen Christian Gillman och deras son Lars, som döptes i Ystad [Maria] 11.9.1696, dog redan följande år och begrovs 7 mars, varefter denna familj försvinner från Ystad. Sakerligen ha de jämte de tre söner i första giftet flyttat till Halland. Detta liksom den omständigheten, att det i Halland finns personer med namnet Gillman, vilka kunna antagas härstamma från dem, kan förklara, varför man påträffar alla tre bröderna Gülich i Laholm.

Bilaga I

Räntmästare Sven Gillman i Varberg och hans släktkrets

Sven Gillman kom från södra Halland, Gillarp i Kvibille socken. Han var son till häradsskrivaren Lars Svenningsson och var ett av många barn till honom. Det fanns två söner Sven, och var och en av dem hade en son Lars. Räntmästaren dog någon gång mellan 1705 (sista omnämmandet i vanliga källor) och 1743 (änkans dödsfall i Falkenberg). En genomgång av mtl 1739 för Varberg, Falkenberg, Halmstad och Laholm gav inget napp.

Men Sven Gillman hade kontakter med Varberg. Hustrun kom därifrån när de gifte sig där 1695, och han var fadder i Varberg för en svåger 1705. Som räntmästare kunde han ha varit verksam vid ett slott/fästning, kanske en herrgård eller som lanträntmästare. Det kunde vara idé att böja med Varberg och landsboksverifikationerna (LBV), varur mtl är utbrutna/kopierade till en särskild serie. Det finns där kvitton för leveranser till slottet, rullor över soldater och båtsmän och annat.

I LBV för 1705 hittar man så på sid. 1379 inestående lön vid lantränteriet i städerna; landsstaten och slottsstaterna. För Varberg står det: proviantmästaren Gillman, andra kvartalet, och proviantdrängen ½ års lön. Nu var det inte säkert att det var Sven Gillman. Hans bror Olof som var bosatt i Gödestad utanför Varberg var också proviantmästare vid sekelskiftet. Men i flera kvitton (ett för varje månad februari-juli) står det ”välbetrodde proviantmästaren Sven Gillman”. Han ansvarade för leveranser av mjöl till bakning.

Man kan beräkna hans tjänstetid ganska exakt genom kvitton. 1705 12/1 hette proviantmästaren Andreas Sepelin. Han efterträdde Olof Gillman i mtl 1691. Sven Gillman börjar nämnas 14/2. Men det finns även ett kvitto som förmäler att Sepelins änka hade levererat bröd för januari, februari och mars 1705. För april var det Sven Gillman som levererade bröd.

I ett kvitto från 1706 6/3 står det sedan att räntmästaren Sven Gillman under sin tid 1705 hade levererat 1 200 lass ved. Och på sid. 1863 finner vi båda bröderna nämnda på samma kvitto från 1706 6/4. Det var Olof som hade inlämnat kyrkotiondet för 1705 i form av spannmål (han var kyrkoinspektör) för norra Halland till slottet, där Sven som proviantmästare hade kvitterat in. Dessutom hade Sven för 1705 emottagit kronotiondet i spannmål för Varbergs läns fögderi för 1705 av en Erich Waller (1706 4/2). Alla nämnda kvitton vidimerades av en C eller P Hiorth.

Det kan finnas mycket mer att hämta i LBV 1706–13. Men via mtl 1705–14 kan man följa Sven Gillman som upptas för mantalspenning under Varberg och slottsstaten där, med hustru. År 1706 nämns Sepelins änka och proviantmästare Gillman. År 1709 står det: proviant- och arklämästaren Gillman och skaffaren Christian. Samma yrkesbeteckning hade han livet ut. I mtl 1715 nämns hans änka, fri från skatt, med den kryptiska noten i marginalen: ”*Men Enckan i Fantagie*”, och ny proviantmästare är Olof Andersson (som sedan visat sig ha tjänstgjort åtminstone till 1730). År 1716 står att hon är borta. Hon har inte hittats i följande mtl.

I det följande ges en exposé över fynd i Varbergs (och trakten däromkring) kyrkböcker och mtl, vilka har med den här släkten att göra.

Vi börjar med strandridaren i Falkenberg Lars Gillman. Han var född 1701 och dog 1767. I hans bou nämns alla hans barn, delvis med exakta födelsedata. Men det framgår inte var de var födda. Det femte barnet föddes i Falkenberg 1740. Lars vistelse innan han kom till Falkenberg 1739 (mtl 1740), födelseorten för de första barnen, liksom räntmästaren Sven Gillman har varit helt okänt tills nu. Men i och med att Sven Gillman visat sig ha bott i Varberg, och Lars troligen varit son till honom, kontrollerades Varbergs födelsebok. Och där fanns de: barnen födda på exakt rätt datum från bou och Lars med hustru i mtl fr.o.m. mtl 1729, utan yrkesbeteckning. Första barnet föddes 1729. Lars kan då ha gift sig 1727 eller 1728. Tyvärr finns vigseln inte med i Varbergs vb, men hela år 1727 fattas. Alltså är det rimligt att han gifte sig just det året. Och det bör ha varit i Varberg, då hustrun har visat sig vara därifrån.

Bland faddrarna till Lars Gillmans barn är det särskilt dem för första barnet, Sven, 1729 14/8 som tilldrar sig stort intresse. De var: Mattias Potent, Johan Guldborg¹²⁷, mad. Berta Winberg och hustru Agneta Guldborg m.fl. Eftersom Lars hustru kallas Gullberg är det sannolikt att det skall vara *Guldborg*, och att de två faddrarna var hennes syskon. Genom nätsökning hittas uppgifter på Anbytarforum om denna familj i Varberg. Se sid. 21 och 38. Det visar sig att syskonen var barn till klockaren Anders Nilsson Guldborg och hustrun Margareta Svensdotter. Han fick också en dotter Anna Christina 1701 dpt 20/8. Det var Lars hustru. Enligt db skulle hon ha varit född 1702/03. Vigseln kan inte beläggas i vb, men Lars skrivs först (1729) under Anders klockares änka. Det kan t.o.m. vara så att anteckningen i mtl 1729 som säger att änkans dotter Anna gift sig avser just Lars hustru Anna Christina.

Mer om Lars Gillman i Varberg behöver inte sägas här, annat än att han nämns i de ovanligt tidiga flyttningslängderna som börjar 1729. I augusti 1739 står att strandridaren Lars Gillman med hustru och tre barn flyttade till Falkenberg. Men det visste vi ju redan (kanske inte vilken månad).

Även om Lars inte finns med i Varbergs fb för 1701 (enligt åldern vid dödsfallet) eller åren däromkring utesluter det inte att han var son till räntmästaren. Denne tillhörde slottsförsamlingen (annex till Träslövs församling), och dess kyrkböcker saknas före 1718. Det kan knappast vara annat än så. Räntmästarens bror med samma namn hade också en son Lars, född 1708. Att vår Lars kom att gifta sig och bo i Varberg tyder på att han var född där och inte i Falkenberg, dit han bevisligen flyttade.

När vi nu skärskådar mtl i smb med Lars i Varberg finner vi två bröder till honom, hittills okända. Strandridaren Bernt Gillman gifte sig 1726 26/6 i Varberg med Catharina Schultz, dotter till strandridaren Schultz. I mtl 1727 heter det att denne hade mågen Bernt Gillman. Paret fick 1726 sonen Sven Bernt (döpt 4/1, alltså före äktenskapet). Faddrar då var bl.a. mad. Engela Rawe [Himmelberg, g.m. handelsmannen i Varberg Joakim Rawe] och jfr Lisa Weinberg. De flyttade lite mellan kvarteren. I mtl 1736 (daterad 1735 10/12) står att Bernt var ”*död med*”. Kanske även hustrun dog 1735, men ingen av dem kom med i db.

I mtl 1727 nämns en tull- och accisskrivare Gillman, ogift. I mtl 1729 fås förnamnet; Isak. Året därefter sägs han ha flyttat till Öregrund. Tyvärr har det inte lyckats spåra honom där eller via register. I Varbergs fb 1728 13/8 heter det att löjtnant Hjorts son Carl Fredrik döptes, varvid en fadder var ”*mons. Isak Gillman*”.

¹²⁷ Om Guldborg: se mera på sid. 20.

En annan spinoff-effekt är att mtl 1724 nämner en "*Johan Olin*", ogift, som kom dit efter kaplanen Bengt Schuberg. Namnet Olin väckte misstanke om att Johan kunde vara bror till Bernt Olofsson Gillmans i Gödestad hustru Anna Christina. I herdaminnet finner vi att Johan var son till kyrkoherde Andreas Olin i Hunnestad¹²⁸, präst där fr.o.m. 1697. Han fick enligt not 59 med sin hustru Anna Werling, änka efter företrädaren Georg/Jöran Skyring, enligt den mycket ofullständiga kyrkboken sönerna Johan Georg (1699) och Olaus (1703). Säkerligen fick de även dottern Anna Christina.

Men när dog ränte- och arklmästaren Sven Gillman? Vi har tidigare sett att det var 1714. Då får vi se i LBV för det året och i Vbg:s RR. För att göra en lång historia kort skall bara sägas att Sven Gillman var i tjänst hela första halvåret 1714. Det sista kvittot rörande tjära och ved dateras 12/6, underskrivet av S. L. Gillman och Petter Berg. Nästa, 10/7, är han borta. Det visar sig sedan att materialskrivaren Arvid Dragstedt vikarierade, innan Olof Andersson tog över i december.

Lite mer personligt blir det i ett inventarium över befintlig spannmål från framlidne proviantmästaren Sven Gillman till nuvarande prvm Olof Andersson, underskrivet i maj 1715. Å Gillmans sterbhus vägnar attesterade handelsmannen "*Råwe*". Det var Joakim Rawe/Rauwe som var g. 1708 m. Engela Himmelberg. År 1715 13/1 fick Gillmans arvingar kvittera ut hans lön (85 dr 24 öre smt) för första halvåret 1714. I Vbg:s RR 1714 29/11 gällde det växlar mellan Stefan Liedberg och Joakim Rawe. Den senare står som cautionist för sal. prvm Sven Gillmans sterbhus. Ett par veckor tidigare (15/11) var något uppe om sterbhuset, där det heter att Joakim Rawe och Himmelberg var anhöriga.

Sammanfattning

Så har utredningen visat en hel del om räntmästarens yrke och familj. Vi har hittat fyra barn till honom, vill jag påstå; Lars, Bernt, Isak och Ingrid. Ingrid kallas jungfru Ingrid Gillman när hon nämns som fadder 1748 i Klippinge, Överselö socken i Sörmland för ett barn till Catharina Berglind, säkerligen släkting till en systerdotter till kontrollör Petter Hjort i Stockholm, vilken på sin ålderdom hade Anna Britta Gillman som hushållerska och som också sades vara släkting. Vi har också hittat var strandridaren Lars Gillman bodde innan han flyttade till Falkenberg. Och så har det framkommit flera klaganden om ingifta i släkten Gillman.

¹²⁸ I LBV 1697 finns en kvittens från 1698 14/6 underskriven av prästerna och en klockare i Varbergs län: L. Dahlberg i Lindberg, Maria Trifolin för sin avlidne make Jöns Gothenius i Träslöv, Nicolaus Asp i Valinge, Johan Friis i Grimeton, A. Gothenius i Veddige och A. Olin i Hunnestad. Deras sigill är ganska fint avbildade och hittas på sid. 5267. De gör sig inte i den form som det blir vid kopiering till texten här. Delvis samma sigill+ Faurås härads präster ses på sid. 5287. Den intresserade kan gå in på dessa sidor och andra, kanske bättre, i volymen.

Bilaga J

Sammanställning av uppgifter om andra personer som släkten Gillman hade samband med, här släkten eller släkterna Grim (inkl. Excelschema)

Bou 1692:8 i Halmstads HR efter Elin Christen Skults. Intressant är att den som höll i bou 1691 16/10 var kronolänsmannen Isak Westman, svärson till Lars Gillman.

I bou nämns bland andra Isak Westmans änka och Christensa Gillman. Hustru Ermegard Jacobsdotter (sal. Jörgen Hanssons i Varberg), syster till Christen Skult, kallar Lars Svenningsson i Gillarp svåger. Hon kallar i ett annat brev Agneta Möller för syster. Och i ett tredje brev sägs: ”käre svåger Isak med sin dygdesamma hustru”. Även Hans Hummel i Varberg kallar Lars svåger. Nu är inte allt som kallas svåger det vi menar idag, men man får väl utgå från att det är det man menar, och så tänka att det bara betyder nära släkting om det inte stämmer. I fråga om Skult, Möller och Hummel hänvisas till artikeln Varbergssläkter.

Vid skifte efter Jacob Jönsson i Halmstad 1680 22/1 delades andra lotten mellan sal. Elin Skults och hennes syskon. Rickard Olsson, som var svärson till Roluff Hansens styvson, kallar Elin sal. Christen Skults svägerska. En svägerska var Kirstine, herr Hans Sperlings.

Jacob Jönsson nämns i östra roten i Halmstad i mtl 1662–63. Han kan ha varit vaktmästare (enbart Jacob) då. I nästa mtl 1669 ff står det Jacob Jönsson (ingen Jacob vaktmästare). Hustrun hette enligt mtl 1662–63 Sissa/Sitze Hansdotter och dog 1677 (mtl 1678).

En sammanställning av detta ges nedan över de arvsberättigade, där man kan urskilja två familjer.

- A. Elin Christen Skults och Nilla sal.** Per Björnssons i Varberg var systrar. Tidigare har jag fått fram att de var döttrar till en Peder/Per.
- B. Herr Hans Sperlings hustru i Getinge hette Kerstin.** Det var **Christina/Kerstin Henriksdotter Barfoth** från Årstad (1658–92). Herr Samuel Erlandssons hustru ärvde också (genom sin mor=den nyssnämnda Kerstin Barfoth), liksom Lars Svenningssons **hustru** (Elisabeth, 1627–1711). Befallningsmannen Bengt Håkansson i Tollastorp agerade å kh:s i Årstad sida [=Johan Fredrik Henriksson Barfoth]. Alla dessa hängde ihop som barn till Henrik Jacobsson Barfoth, utom Lars Svenningssons hustru, som kan ha varit dotter till hans (Barfoths) svägerska.

Ett försök att reda ut de inblandade släkterna i punkt B har gjorts nedan. Där finns också det jag fått fram om skraddaren Påvel Larsson i Halmstad som var dotterson till kyrkoherde Grim i Årstad. I Halmstad fanns också en släkt Grim. När man går in på den och dess sammanhang med släkten Machum, ser man att det verkar ha funnits ett släktsamband mellan dessa två släkter Grim. Men det görs här ingen närmare utredning om allt detta, då det skulle gå ännu mer utanför ramen för artikeln om släkten Gillman. En tidigare noggrann utredning om Machum är dessutom publicerad i en volym av Föreningen Gamla Halmstads Årsbok.

A. Årstad+Halmstad

Kyrkoherde Christen Nilsson Grim hade de kända barnen:

1. *Christina Christensdotter*, gift med Henrik Barfoth, kh i Årstad

Hade enligt herdaminnet sönerna Joakim Fredrik (som blev hans efterträdare i Årstad), Gabriel (kyrkoherde i Årstad och Bollebygd), Eilert (prost i Glemminge vid Ystad) och Göran.

Deras dotter:

-Kerstin Henriksdotter Barfoth (1645 – 1702),

gift I med Peter Jacobsson Hiort, köpman i Varberg (död efter 1671 och före 1674), son till kyrkoherden Jacob Hansson Hjort i Slättåkra (N), enligt min utredning om släkten Hummel i Varberg (Peters syster Ingeborg g.m. byfogden i Varberg Hans Pettersson Hummel (1621–96)).

Deras barn:

-a. Agneta Persdotter Hiort, gift med kh Bertil Seijerus i Falkenberg

-b. Anna Persdotter Hiort, gift I med Samuel Paulin, död 1702/03, gift II med Lars Wärling

-c. Per Persson Hiort

2. *Per Christensson* i Tollastorp, var förmyndare för systersonen Påvel Larsson skräddare

3. *NN Christensdotter*, gift med en Lars, vilka hade sonen Påvel Larsson skräddare i Halmstad, nämnd fr. o. m. 1645, död 1656. Se mer längre ner om denne skräddare.

4. *Else Christensdotter*, gift I med Arvid Olsson i Tollastorp, II med Mogens Pedersson i Tollastorp

5. *Påvel Christensson Grim*, kyrkoherde 1646–81 i pastoratet Övraby och Benestad på Österlen, Lunds stift. Död 1681 bgr 20/5. En efterträdare var systersonsonen Henrik från Glemminge. Herr Påvel hade många ättlingar.

Påvel Larsson skräddare i Halmstad (död 1656)

Påvel Larsson i Halmstads mtl och RR:s räkenskaper fr.o.m. 1594.

1645: (sid.118): Poel skredder jordskyld av sin gård.

1647: mtl: Pouell schredd.

1655 14/5 och 9/12 begravdes Påvel skräddares två barn.

1656 28/1 begravdes han själv.

Första bevarade mtl 1662: Norra roten: borgaränkan Anna Poel skräddares och sedan ända t.o.m. 1692 (gammal i mtl 1681). I mtl 1692 död.

Mtl 1681 och 1692: dottern Märta Pålsdotter.

Anna betalade landgille 1687 för sin gård som var kyrkans egendom.

Påvel Larsson skräddare (PLS) i domböckerna:

1646 16/6 (sid. 75)

Eiler Holck mot hr Tord Påvelsson i Halmstad enligt K. Maj:ts sköte angående 2 pd kyrkolandgille som Påvel skräddare årligen betalar för den gård han påbor i Torkelstorp. Påvel skräddare förr varit kyrkobonde och gett 2 (?) pd smör till kyrkan.

[Ett Torkelstorp (med 3 åbor enligt detta mål) skall finnas i Asige sn, men kan inte återfinnas där, vare sig i jb eller mtl, och inte heller Påvel skräddare i någon gård där ö.h.t., som t.ex. Tollastorp om det blivit någon förväxling]

1654 26/9 (bild 221), första ting

PLS borgare och invånare i Halmstad

Arv efter "sal. foreldre, oldefedre och hans faderbroder", för vilket Per Christenssons fader sal. hr Christen i Årstad varit förmyndare. Och hr Christen varit förmyndare för Påvels arvpart. Per frånvarande men hans son Nils Persson i Heberg var där.

[På sid. 225 står att "Sven Lars Svenningsson i Gillarp" var Adrian Tripps länsman]

1654 1/10 (sid. 8), andra ting

Lars Svenningsson i Gillarp ombud för PLS. I övrigt inget nytt.

1654 31/10 (sid. 12), tredje ting

PLS i "Tollestorp Halmstad". PLS:s medsyskon måste inkallas, och skiftebrev efter Per Christenssons sal. fader hr Christen uppvisas.

Arv efter "fader och moder, morfar och mormor, samt faderbroder".

1654 14/11 (sid. 20), fjärde ting

Arv efter "fader och moder, morfar och mormor, samt faderbroder och syster".

[På annan plats denna sida står Lars Svenningsson i Gillarp som länsman]

1654 28/11 (sid. 37)

PLS:s arv:

1. Byfogden i Fbg Mårten Nilsson: vittnade att Per Christensson för sin far, sal. hr Christen i Årstad, betalat skuld till honom. Mårten hade tidigare tillförhandlat sig denna skuld av Håkan Kraage i Abild.

2. Sven Nilsson i "Vallenäs" (?) vittnade att sal. hr Christen haft en skuld till fru Anna Bosse på "Saamerup" (?) eller hans välbördighet på 100 dr. Per Christensson hade utmätts, men senare kunnat hämta tillbaka de kreatur som han betalat för skulden.

3. Per Christensson lät läsa och påskriva ett skriftligt givet avkall utgivet till sal. hr Christen av Per Persson degn i "Deegse" (?) och Per Björnsson i Blixtorp på deras hustrurs vägnar, Påvel Larsson, född i Falkenberg, på sin egen och sin syster Elsa Larsdotters vägnar, daterat Årstad 1632 12/8.

Båda parter begärde tingsvittne.

1655 13/2 (sid. 60), slutlig dom efter de 4 stämningarna

Parterna hade genom fyra personer ombetts försöka komma till förlikning, till vilken de inte hade velat låta sig bekväma förutan dom.

Per Christensson hade befattat sig med sin faders, hr Christens, gods och gäld vidare än någon av hans andra syskon eller medarvingar. Barngoods bör först uttagas av dödsboet, innan andra kreditorer betalas. Detta har inte skett i fråga om hr Christens bo.

Per Christensson hade inlagt brev, ”som skall vara avkall benämnt”, alla de gårdsbrev och skiftebrev som är utgivna om vilket arv PLS och hans medsyskon kunde vara tillfallet efter deras sal. föräldrar, både för fäderne och möderne, samt efter sal. ”Jens Nielsön i Kielstorp” och hans hustru, och efter sal. Mats Jenss i Falkenberg, så och den gård i Falkenberg som sal. Lauritz Jenss påbodde, efter samma avkalls vidare innehåll, 300 dr, av vilka PLS bekommit 40 dr.

Dom: alla avkall bör gå och stadfästas till tinget för rätten. PLS nekar till att ha sett och underskrivit dessa brev och avkall med sitt namn. Hänvisning till Jutsk lag. Per Christensson skyldig betala PLS och hans systers del av huvudstolen, med ränta och intresse. Per framvisa ”de gårdsbrev och skiftebrev som avkallet refererar sig på”.

Kommentarer:

Påvel skräddare bör ha varit född senast 1610 för att ha varit myndig och skrivit under en handling. Han var alltså ungefär jämgammal med Christen Grims barn. Hans arv i fäderne och möderne tillhörde kanske olika släktlinjer: fäderne via fadern och dennes bror. Möderne via modern, morfadern och mormodern. Nu blir det svårt att räkna ut så mycket mer, då det blir färre och färre källor att gå till. Man skulle vilja veta vad Christen Grims hustru hette. Christen kanske inte var son till företrädaren Nils Pålsson, utan måg? Påvel skräddares far kan ha varit Lars Jensön i Falkenberg. En farbror kan då enligt ovan ha varit Mats Jensön i Fbg, som han kanske ärvde. Eller Niels Jensön i Källstorp.

B. Halmstad

Familjeöversikt över Grim i Halmstad

För jämförelse med Halmstads Grim tas här Årstads Grim med

[m. **Christen Nilsson Grim**, kh i Årstad, nämnd 1610–40

h. **NN**

d. *Christina*

s. *Per*

d. *NN*

d. *Else/Elisabeth*

s. *Påvel*]

m. **Christen Grim**, skeppare¹²⁹ och rådmän i Halmstad, nämnd 1630–59 (död då)

h. **Bodil Nilsdotter**, nämnd ("änkan Bodel") 1662–83 (mtl – 1684 ej i kolumn), gammal i mtl 1679

s. *Nils*, skeppare i Halmstad¹³⁰, nämnd ogift i mtl 1647 och 1662–1690 (eller längre)

d. *Inger*, nämnd som hustru (till NN) hemma i mtl 1662–63

d. *Märta*, nämnd hemma i mtl 1662–63

barn NN, NN döda 1632 och 1648

i mtl 1669 markering för en son och två döttrar

en *dotter NN* gift med Albrekt Pedersson Machum i hans första gifte

-dotterdotter NN gift 1684 (mtl) med David Brem (han död i mtl 1686, änkan nämnd 1687)

m. **Hans Grim**, nämnd i Halmstad 1632–76 (död 1676 bgr 12/3)¹³¹

h. **Elsse Henriksdotter Lund** (broder Ejlert Lund i mtl 1663)

Kan inte ha varit far till nedanstående Thala. Hon måste ha varit dotter till en äldre Hans Grim och född cirka 1585. Denne är då enligt nätet skepparen Hans Grim i Helsingör (senare i Halmstad och Lübeck) och hustrun Truen Pedersen.

Dottern till nyssnämnde Hans Grim *Thala/Thalicke* sannolikt född 1585 i Helsingör, gift cirka 1609 (en dotter Johanna född 1610) med Albrekt Pedersen Machum i hans andra gifte, och hon död 1665, deras dotter *Anna* (1615–96), gift med Roluff Hansen. Se not 131.

m. **Jens Grim**, bror till Thala som var gift med Albrekt Pedersen Machum

h. **NN**

s. *Nils*, borgare i Halmstad, nämnd som gift i 1662–63 (mtl), hustru Annika Johansdotter

m **Arvid Grim**, nämnd 1662–63 i Laholm, död senast 1668

h. **Elsa**, nämnd som änka, död 1671 (mtl)

Släkten Grim i Halmstads RR:s räkenskaper¹³² fr.o.m. 1594 och i mtl.

¹²⁹ | Öresundtullen 1635 3/9 och 3/10 med hemmahamn Halmstad.

¹³⁰ | Öresundtullen 1665 28/11 och 1667 25/4 och 12/6 (skrivs med både patronymikon och släktnamn).

¹³¹ | Angående Hans Grim i Öresundtullen: säkerligen inte densamme, men lika säkert släkting: Hans Grim i Halmstad 1594 29/4. Hans Grim i Lübeck 1598 9/8, 1602 2/4 och 1602 30/8.

¹³² | Kyrkoräkenskaper, inkl. likpenningar motsv. begravningar.

1630–31: levererat avgift för nyuppbyggda mantal: Christen Grimb.

1632–33: likpenning för Christen Grimbs barn.

1632–33: kyrkligt landgille: Hans Grimb

1648 5/9 Christen Griims dotter begr.

1659 24/1 begravdes Christen Grim. [Hörde väl till Halmstadssläkten Grim, men kan göra att man ser ett släktsamband med herr Christen i Årstad]

1676 25/2 sal. Hans Grims piga.

1676 12/3 Hans Grim själv.

Kopierat från nätet; till synes vederhäftiga uppgifter:

CHRISTENSEN GRIM, PEDER [SSNE 617]

Surname

CHRISTENSEN GRIM, GRAHAM

First name

PEDER

Title/rank

COUNCILLOR

Nationality

BALTIC SCOT

Social status

BURGESS

Text source

T. Riis, *Should Auld Acquaintance Be Forgot* (Odense, 1988), II, p.150.

Service record

DENMARK-NORWAY, HALMSTAD

Arrived 1588-01-01

Departed 1611-12-31

Capacity COUNCILLOR, **purpose** CIVIC

© 1995 - 2025 Steve Murdoch & Alexia Grosjean.

Published to the internet by the University of St Andrews, November 2004

ISSN 1749-7000

GRIM, CHRISTEN PEDERSEN [SSNE 613]

Surname

[GRIM](#), [GRAHAM](#)

First name

[CHRISTEN PEDERSEN](#)

Title/rank

[COUNCILLOR](#)

Nationality

[SCOTO-DANE](#)

Social status

[BURGESS](#)

Text source

This was the son of councillor Peder Christensen Grim. Merchant. He owned a ship in 1645, taxerborger 1630, councillor by 1647, lived in Vestre Fjording, died by 1663. Married Bodil Nielsdatter

T. Riis, Should Auld Acquaintance Be Forgot (Odense, 1988), II, p.149.

Service record

[DENMARK-NORWAY](#), [HALMSTAD](#)

Arrived [1630-01-01](#)

Departed [1663-12-31](#)

Capacity [COUNCILLOR](#), purpose [CIVIC](#)

© 1995 - 2025 Steve Murdoch & Alexia Grosjean.

Published to the internet by the University of St Andrews, November 2004

ISSN 1749-7000

Grimsläkter.xlsx

Bilaga K

Kyrkoherdarna Sperling och Paulin i Getinge med Rävinge och deras giften, samband med kyrkoherde Grim i Årstad (se även bilaga J),

Tas med i viss detalj där herdaminnena inte verkar ha helt rätt.

1676 23/6 herr Hans i Getinge hustru begr¹³³. [=Hans Håkansson, död 1679]

Hans Sperling skall enligt herdaminnet ha sökt Getinge på 1670-talet [i så fall något av de allra sista åren (se här ovan)]. I februari 1680 kallas han "f.d. medhjälpare i Getinge".

Hans Sperling, eller som han själv skrev, "*Johannes Sperlingius*" nämns i Getinge fr. o. m. 1684 21/2 (1684 den första mtl som medtar underskrift av pastorerna). Likaså 1685.

I mtl 1686 skrivs han som pastor med hustru i Kållinge i Getinge. Samma år står herr *Samuel Erlandsson* som underskrivande pastor men ej i längden.

Nästa år (1687) är herr Hans sjuk och herr Samuel kaplan, med hustru i längden.

I mtl 1690 och 1695 är herr Hans utgammal och herr Samuel vice pastor.

I mtl 1700 herr Hans, och pastor loci herr Samuel Paulin.

Och 1703 (=1703 27/2) skötes herr Hans av barnen (ej markering för hustru) men orkar skriva under längden, och pastor död (markering för hustru).

I mtl 1704 (=1704 29/1) lever herr Hans ännu, medan pastor har blivit "*Laurent: Wärling*". Liknande 1705.

År 1706 fattas mtl, men 1707 nämns p. l. Lars Werlingh med svägerskan Agneta [Petersdotter Hjort] och [styv]dottern Ingeborg i längden. Dessutom "barnens præceptor [lärare/informator] Petter Ström".

Flätverk av giften involverande Sperling och Paulin, Getinge och Årstad (utan kronologi):

Se översikt i Excelarket. Här bara not om Lars Werlings hustru I Kerstin Andersdotter¹³⁴.

Flätverk.xlsx

¹³³ Halmstads rådhusrätt, räkenskaper 1594–1792.

¹³⁴ Lars skall enligt herdaminnet ha varit gift två ggr. I boken Prästens söner och hejderidarens döttrar av forskaren i norra Halland Oscar Andersson nämns att Lars Wärling i Getinge i ett första gifte 1690 11/11 var gift med en Kiersti Andersdotter. Tyvärr utan referens till källa! (SS).

Bilaga L

Berglind, Hjort, Thorberg och Thåström (Anna Britta Gillman, dotter till strandridare Lars Gillman i Falkenberg)

Det gjordes ett brett svep efter Berglind en generation tidigare än Anna Maria, då det kunde ha varit hennes mor som var gift Berglind och inte hon själv. Det fanns ungefär åtta personer under 1700-talet. Av dem var det en som väckte mitt intresse; den från 1796 i Maria Magdalena sfs i Stockholm efter Catharina Berglind, änka efter kronolänsmannen för Selebo härad Gustav Thåström. Hon hade avlidit i oktober 1795 i en ålder av 90 år. Selebo härad omfattade bl.a. socknen Överselö.

Nästa steg var blev att gå igenom kyrkböckerna för Överselö. I en födelsenotis 1748 29/9 för länsman Thorbergs son Anders nämns faddrarna länsman Gustav Thåström och hans hustru **Catharina Berglind**, insp. Peter Holmström och jfr. **Ingrid Gillman** i Klippinge! Nu har vi ett samband mellan Berglind, Gillman och Hjort. Men i mtl nämns ingen Ingrid Gillman i Klippinge (möjligen som piga NN hos Thorberg i mtl 1746–48). Och vi har ingen Ingrid Gillman bland tidigare kända barn i den släkten i Halland.

Catharina Berglind dog 1795 22/10 i Stockholms Maria Magdalena sfs, 90 år, 5 mån och 22 dagar gammal. Alltså född i april/maj 1705. Det finns ingen sådan i fb-register i AD.

Man har inte angivit de många **barnen till Anders Thorberg och Anna Maria Berglind** på hemsidor på nätet, bara [enligt bou] Abraham, Isak och Sara. De gifte sig 1745 26/11. Han nämns som ogift och utan hushåll i Klippinge i mtl 1742 ff. Det kan vara så att han härstammade från Toresund sn inte långt bort (se nedan om Thåström). Det nämns där i Salby i mtl 1736 en skrivare/fogdetjänare A. Thorberg. Och 1731 en Peter Thorberg med samma syssla.

Samtliga Thorbergs barn:

s. *Petrus* 1746 31/7 (tvilling, troligen död liten)

s. *Johan* 1746 31/7 (tvilling, en av dem död 1747 16/10, den andre troligen död i smb med födseln och nämns aldrig sedan)

s. *Anders* 1748 29/9 (död 1749 7/4, NN, troligen han, ej nämnd i första hfl 1757–66)

s. *Erik* 1750 25/1 (död 1750 18/2, NN, troligen han)

s. *Carl Fredrik* 1751 22/4 (ej nämnd i hfl 1757–66)

d. *Anna Greta* 1752 28/9 (död 1752 12/10)

s. *Jacob* 1753 29/11 (död 18/12 – ”förkvavd av amman”)

d. *Sara* 1755 8/1 (gift Wulff)

d. *Ulrika* 1756 17/7 (ej nämnd i hfl 1757–66)

s. *Abraham* 1759 20/2 (professor i Uppsala)

s. *Isak* 1760 13/10 (kyrkoherde och Prost i Blacksta)

Gustav Thåström och Catharina Berglind: Han bodde i Stora Eneby (mtl 1734–35) och Vånga (i mtl 1732–33 och 1736 ff, Toresund sn. Gift I cirka 1730¹³⁵ med Elisabeth Johansdotter Korsvad¹³⁶. Hon död 1737 bgr 5/4. Han omgift 1739 11/11 med Catharina¹³⁷ efter lysning i Strängnäs¹³⁸. Gustav död 1769 22/11, 76 år gammal. Catharina enligt ovan död 1795 i Stockholm och hade enligt bou vistats hos sonen Nils Ludvig i 7 ½ år. Flyttade till Strängnäs året efter makens död¹³⁹.

Barn I:

s. *Carl Fredrik* 1727¹⁴⁰, kronolänsman i Toresund, gift Tydén och Nybler, död 1773 23/4, 46 år gammal (bou 1773 1/6)

d. *Ulrika* 1729, nämnd som 20-åring i hfl 1744–52 med åldersuppgifter från 1749

Barn II:

s. *Nils Ludvig* 1740 4/5, sterbhusnotarie¹⁴¹ i Stockholms Maria Magdalena, gift I Kjerrman 1779 och II Hedenström, död 1808 16/2 i Stockholm (bou 14/5)

d. *Eva Catharina* 1742 8/10 (gift med skepparen¹⁴², handels- och rådmannen Pehr Höjer, död 1786 i Strängnäs, bou 1788 1/8)

s. *Anders Ambrosius* 1743/45 (vistades en tid i Stockholm, död 1773 7/9, 30 år gammal)

¹³⁵ Nämns i hfl för (sannolikt) 1730. Gift 1731 enligt mtl, men bör ha gift sig 1728, då han fick en dotter Ulrika 1729.

¹³⁶ Begravd i sal. Erik Schmidts grav. Ingen ålder angiven. Nära släkting kan ha varit soldaten Jonas Korsvad i Stockholm vid Livgardet till fots, nämnd i GMR 1745, 36 år gammal och gift, antagen 1728. Någon mer med ett sådant namn går inte att finna i registren.

¹³⁷ I hfl Bergling.

¹³⁸ Går ej att finna någon Berglind i Strängnäs via bou. Ej medtaget i Strängnäs vb.

¹³⁹ Dock ej nämnd i registret till hfl 1772–79.

¹⁴⁰ Enligt åldern i hfl 1744–52 född 1734.

¹⁴¹ Mycket vacker, snirklig, handstil i bouppteckningarna.

¹⁴² Enligt bou – ägde ett fartyg och andelar i två fiskenoter.

Bilaga M

Avskrift av Årstads HR 1655 och 1658, från bilaga A

Årstads HR 1655 13/3, sid. 68

*"her Henrich Jacobß wed Mogens pederß i Tolle-
sturp i Rette lagde, Lod Læse och paaschr: it
schrifftlig och beseglet affkald och Quitering
Huorudj Mogens pederß i Tollesturp och
Lauritz Sueningß i Gillerup Quitere
her Henrich Jacobß for Lisebet och Ingeborg
Arffu(u)idsdött(r)e federne Arff, for föde
och wföde Effter des widere innehold Dateret
d: 14 feb: 1655. och af Mogens pederß
Lars Sueningß samt peder Christenß forseget
och wnderschr: Huilchet och nu aff
Mogens pederß, oh per Chrestenß her for
Retten, mundtligen, och af Lars Sueningß
wed sin wnderschr: och fremschichet seddell
fuldkommelig bleff bekrefftet och stad-
fest. T. w."*

Årstads HR 1658 26/1, sid. 57

*"Peder Christenßen i Guntorp wed Kaldsmend
Per Jenß ibm och Suend Olß sammesteds
Citeret Mogenße pederß i Tollesturp for
nogit innehaffuinde börnegods som
hans stifbörn Kisten, Hellewig och Chri-
stentze Arffuidsdöttre effter deres
S: fader er tilfalden, Huorfor per
Christenß er rette formynder, Huilchet
hand nu effter forrige opbydelße
begierer at hand til hannem wille
fra sig leffuere. Oh derom
det ehr gangne schifte breff fremæscher,
Huilchet Mogens pederß och nu for Retten
fremlagde Dateret Tollesturp d: 24
Octob: 1645. Huor aff befindes at
samme deres fæderne Arff er paa
huert barn falden til 43 Sdr som hos
Moderen wden Rente skulle bliffue*

*bestaaendes indtil huert aff dennem
bleff deres 14 Aar gammell, men
siden aff henne eller hos huem de wd-
sattes att forrenteß, Effter des
widere innehold Laest och paashrtt.”*

Mogens lovade komma till nästa ting och göra rätt för sig. Då (30/3) blev han ålagd att betala (minus 1/3 av räntan som han kunde tillräkna sig som förmyndare [tydligen hade barnpengarna utsatts till någon mot ränta]) inom 15 dagar eller utmätas.

Bilaga N

Forskning om Gillman-Strömvall (Jacob Gillman och Margareta Lubina, från sid. 6)

Sergeant Strömvall levde 1731 och skall ha varit g.m. Margareta Gillman(s). Jag har velat finna deras boendeort och dödsfall men inte lyckats via register i AD. Genom googling fann jag dock att Strömvall nämns i en publicerad dombok för Marks härad. Han tilldelades 1725 gården Lunnagården i Istorps sn, men ville inte ha den. Då bodde han i Getakulla i Hyssna sn. I mtl för den står det 1725 (daterad 1724 16/11) att han blivit "gift i år". År 1724 står han som "sergeant och ogift". Det stämmer någorlunda med att han kan ha gift sig med änkan Margareta Gillman (Lubina) i Veddige (där hon bott till åtminstone 1717). Veddiges kyrkböcker saknas för åren före 1760.

Inga barn till dem födda i Istorps eller Hyssna de åren. Men Margareta kan ha varit för gammal för att få barn (hur det nu var med hustrun enligt nedan).

I mtl 1725–27 (och säkert fler år däromkring) för Istorps nämns i Strömmared Östergård en Olof Strömvall som soldat. Namnet kan ha kommit från denna gård.

I en bou från 1756 hittad via registret i AD står att sergeant Christoffer Strömvall då var död och hade varit gift med en Helena Berners (!?). Hon dog 1729. De hann få tre barn. Mycket egendomligt, och att det skall vara så svårt att få fram var han bodde före och efter 1724–25.

Det fanns en Ingegerd Strömvall i Veddige, g.m. komminister Carl Lachonius (1687–1759). Han nämns inte i prästgården eller Kullagården i Veddige, när han borde ha gjort det, vad jag kunnat finna. De fick en son Benjamin 1726.

I Getakulla i Hyssna sn skrevs adjunkten Peter Berners bou 1754. Han dog i Getakulla, Hyssna sn, 44 år gammal. Änkan hette Ulrika Marggraf. Son Bengt på 6:e året. Peters bror: Anton Berner. Peters namn nämns i smb med andra källor om denna släkt som Helena hörde till. Dessutom komminister Åbring ("Abbring").

När jag nu fann att Peter Berner avlidit i Sätilla infann sig tanken att titta i mtl för Sätilla 1728: och si, där fanns sergeanten! Han skrivs då med hustru i Nygården. Och det visar sig att det fanns en gård Strömma i Sätilla. Han står 1729 som "avflyttad till Istorps gård". Och där finns han i Lunnagården (=Stora): hade trots allt blivit tvungen att acceptera den. I mtl 1730: hustrun död. I Istorps db finner man 1729: sergeanten Strömwalds hustru Helena Berner i Lunnagården bgr den 2 mars. I mtl 1731 är han kvar som änklings, men 1732 är han borta. En mycket flyktig och svårfångad person, liksom hustrun Margareta Gillman. Han återfinns inte det året i någon av de socknar som han bott i enligt ovan.